

ЮНАК

СЕРПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ 1972 AUGUST — SEPTEMBER

ЮНАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Бүлава.
Редагує колегія.

СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1972

Ч. 8-9 (108-109) РІК X

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Уляна Близняк

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Омелян Тарнавський.

пл. сен. Олександра Юзенів

Адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Усі редакційні матеріали слід слати

на адресу головного редактора.

— Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку членичів.

Річна передплата:

США і Канада — \$7.50

(за два роки — 1972/73 — \$14.00)

Австралія — 4.50 австр. дол.

Австрія — 100 шіл.

Аргентина — 6.00 пез.

Бельгія — 150.00 бел. фр.

Бразилія — 200.00 кр.

Вел. Британія — 1.00 фунт

Німеччина — 12.50 н. м.

Франція — 15 фр.

Ціна одного числа:

у США і Канаді — 75 центів.

ЗМІСТ

2 Гутірка з юними друзями	Подруга Гребля
3 Думки про наше цьогорічне гасло	пл. сен. Ю. Войчишин
"Незабудьки" кличуть до доброго вчинку	
4 Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний	ОБ
5 Василь Симоненко	пл. розв. Оксана Сенік
6 Мій скромний рецепт	А. Наконечна
Мистецтво поезії, II, 2	
7 Молоде перо: Пригода на безлюдному острові	пл. уч. О. Кузишин
Дума про нещасного учня юн. прих. Я. Цибульська	
8 Успіхи наших друзів: Ірина Пелех на стійці	Галія Клим
Інна Рудницька	
**	
10 Різні та цікаві: П'ятдесятиріччя винаходу інсуліну	
пл. сен. В. Соханівський	
11 Жнива	пл. сен. Л. Храплива
ВП	
12 Примхи клімату	
13 Які вони ці легендарні тарпани?	Ю. Коваленко
Усміхнися	
пан Т. О. Фель	
**	
14 Університет на ясені	
16 Семієн — найвищі гори Етіопії	д-р С. Зошук
18 Слідами вічності	ст. пл. Ю. Ключас
19 Привітання з таборів	
20 Дещо про троянди	ст. пл. Аруня Старух
Ружа в росі (пісня)	
21 Ювілейна Пластова Зустріч в Аргентині	М. Зірка і А. Лазаренко
22 Хроніка	пл. розв. К. Собенко
24 Пластова група в Римі	
25 Із хроніки мандрівного табору "Каравана Квебек"	
пл. розв. М. Головата	
26 Спорт	
27 Датки на пресфонд	
28 Наша пошта	

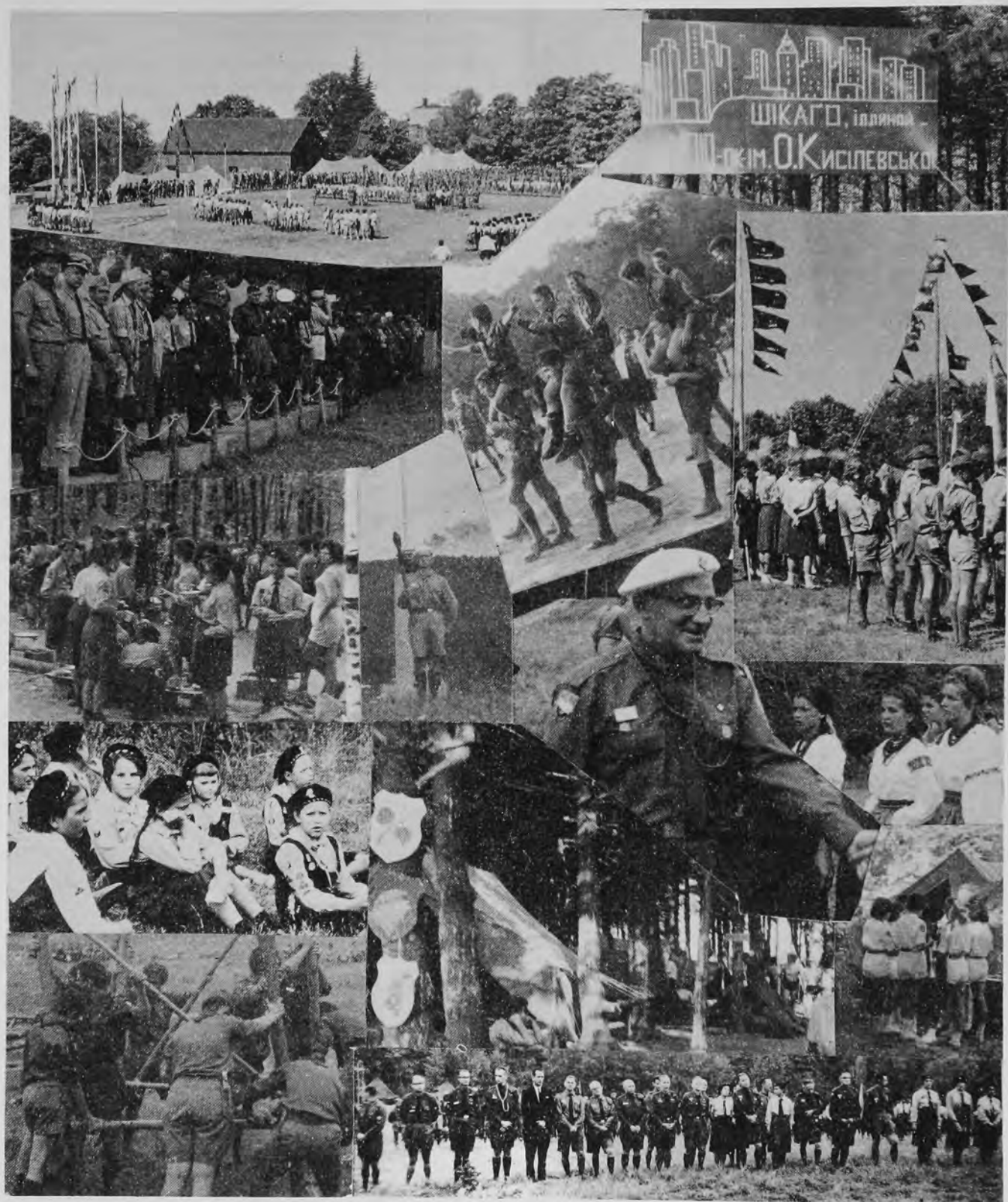
● У віконці на обкладинці:

відзнака ЮМПЗ, "Вовча Тропа", США, 1972 р.

- На обкладинці Скелі Бубнища у бойківських Карпатах, де в серпні 1925-го року відбулася Друга Пластова Зустріч з участю 205 пластуниів і пластунок.

- Ілюстратори цього числа: ст. пл. Христия Велигорська-Сеньків, ст. пл. Люба Мазяр, пл. розв. Павло Чарський і ст. пл. Віра Яцик.
Мистецьке оформлення: Орест "Гого" Слупчинський і Віра Яцик.
Технічне оформлення: ст. пл. Віра Яцик.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2445-A Bloor St. West, Toronto 21, Ont., Canada
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.
Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto, Ont., Canada

Перша Пластова Зустріч на „Вовчий Тропі“
у 50-річчя Пласту, 1962 рік

ПЛАСТУН БРАТЕРСЬКИЙ І ДОБРОЗИЧЛИВИЙ

Себе забуть потрібно у труді,
Задивлено в ясні і кращі далі,
І щастя в груди ввіллється тоді...
(Віра Ворскло: Люби в житті...)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Грунтом, на якому зростає дружба, братерство, є здатність жити серцем, віддавати своє серце людям чи взагалі живим істотам, речам, усьому, що дає радість і красу життя. Дружба проявляється тоді, коли ми відчуваємо потреби іншої людини, чи ситуацію рослини, тварини, коли переживаємо чинюсь радість і горе.

Малі діти дружать, тобто віддають своє серце ляльці, котикові, пташці, героям улюбленої книжки. У цьому є зародки прив'язання, віддання, вірності, духової радості. А духова радість — це те шляхетне почуття, яке ми маємо тоді, коли виконаємо "добрий учинок", відмовивши собі у чомусь.

Є люди, які ніколи не належать собі. Це люди-альтруїсти, для яких найбільша радість тоді, коли вони роблять добро іншим, коли корисні для загалу. Проте не всі люди однаково здібні до дружби. Самолюбні вдачі (часто ними є одинаки), призвичаєні до того, що батьки їх адорують, сподіваються подібної уваги до себе і від інших, не віддаючи за це їм ніяких своїх почувань. Такі егоїсти терплять згодом відчуження, самотність, бо їх не люблять товариші, ніхто не дбає про їх товариство.

Чулисть серця, а з тим здібність до дружби, швидко дається відчувати у співдружбі. Юнак чи юначка, які дбають про спокій і радість своїх батьків, виконують свої шкільні, пластові та родинні обов'язки, щоб не смутити старших. Вони мають добрі звички самостійно стелити ліжко, чистити взуття, одяг, прибирати свою кімнату, тобто не перекладають своєї елементарної праці на матір чи бабусю. У школі вони

завжди охочі поділитися своїм знанням з іншими, допомогти, а не заздрісно відокремлюватись, щоб, мовляв, хтось не став кращим учнем за них. Думка про добро інших людей змушує приятелів не тільки відмовлятися від особистих користей, слави, але навіть наражати своє життя на небезпеку. Ми знаємо, що винахідники, такі як Чарльс Бест і Фред Бентінг, що винайшли інсулін, Рентген та багато інших наражали своє життя, щоб знайти спосіб як допомогти людям. Побратимство поміж козаками спонукувало приятеля йти замість друга в неволю, забрати раненого з поля бою серед найбільшої небезпеки. Лікарі, медичні сестри із загрозою для власного життя рятують хворих.

Але не тільки між людьми проявляється дружба. У світі в багатьох містах (Париж, Токіо, Ленінград, Ном на Алясці) стоять пам'ятники собакам. Сенбернард Баррі врятував у Альпах 41 людське життя, іздовий пес Балт зберіг від смерті американське селище, доставивши

ліки мешканцям; десять років із шостої години вечора до останнього потяга собачка Хачіко чекала й розшукувала серед пасажирів на станції свого померлого хазяїна. Собаки здібні бути найвірнішими друзями людини. Тому вже стародавні греки ставили собакам пам'ятники. У Коринті (Греція) стояв пам'ятник собаці за те, що вона сповістила про ворожий напад на місто, побудивши військо.

Дружба — це турбота про іншу людину. У ранньому юнацькому віці зароджується дружба між хлопчиками і дівчатами. Їхнє зацікавлення собою впливає із духових інтересів із потреби мати повірника думок і переживань. Вони хочуть спільно переживати красу природи, музики, дискутувати проблеми прочитаної книжки, побаченого фільму, радіти здобутими

успіхами, сидіти разом при ватрі чи бути учасниками прогулянки. І чим багатше, повніше духове життя цих підлітків, тим тонші, але міцніші нитки їхньої дружби.

Дружба — це велика цінність, на базі якої поступово розвивається і поглиблюється взаємний інтерес до духовного багатства, любов людини до людини, а з тим радості від відчуження найтонших порухів в душі іншої людини.

Дуже важливою для виховання характерів підлітків є їхня дружба з дорослими. Але про це будемо "гугорити" у черговому "Юнакові".

Скоб!

Подруга Гребля

*Не підробляймося під гас, а
визнаймо його собою.*

ДУМКИ ПРО НАШЕ ЦЬОГОРІЧНЕ ГАСЛО

*Є тисячі доріг, мільйон вузьких стежинок,
Є тисячі ланів, але один лиш мій...*

(Василь Симоненко)

Ці слова набирають для нас, пластунів і пластунок, особливого значення. Бож і для нас пластунів є тільки одна дорога, а саме — бути пластунами. І тут, як підтвердження, приходить перша частина цьогорічного гасла: «Не підробляймося під гас». Дуже швидко змінюються, у теперішньому світі, течії і напрямки, приносячи із собою багато позитивного і негативного. Базуючись на пластових засадах, зуміймо вибрати все найкраще, що приходить із духом часу, але мусимо мати передбачливість відкинути все те, що йде врозріз із ідеями Пласту.

*Саме тепер потрібно, щоб хтось
Показав приклад твердості...*

(Валентин Мороз)

Провідним мотивом пластування є виховувати провідників а не послідовників. Пластун повинен унапрямувати, а не бути унапрямленим. У теперішньому розхитаному світі з людьми переобтяженими різними комплексами та непевностями, ми пластуни повинні стати зразком стійкості характерів та ясності думки. Для нас відкриваються неосяжні простори до виявлення своїх здібностей. Отже ідімо в народ і надаваймо тон своєму довіллю, і цим проводимо в життя другу частину нашого цьогорічного гасла: «А визнаймо гас собою!»

Пл. сен. Юлія Войцишин

“НЕЗАБУДЬКИ” КЛИЧУТЬ ДО ДОБРОГО ВЧИНКУ

До всіх юнаків і юначок у США і Канаді

Дорогі Подруги й Друзі!

Недавно до нас на сходинах прийшов п. Нестор Олесницький, координатор Фонду катедри українознавства на Нью-Джерзі з інформаціями про цей Фонд катедри українознавства в Гарварді.

Ми дуже зацікавилися цим, бо, будучи у старших класах середньої школи, ця справа для нас дуже актуальна. Фонд потребує до грудня 1972 р. зібрати 3,800,000 дол., щоб удержати катедри української історії, літератури й мовознавства. Ми тепер складаємо третю пластову пробу і на збірне добре діло рішили до кінця року заробити 500 дол. на цей фонд. Для того ми зачали в школі св. Івана Хрестителя в Нью-арку програму допоміжного навчання (туторінг), думаємо зорганізувати вечірку, продаж печива і т. п.

Ми хотіли б Вас усіх юначок і юнаків викликати дорівняти нашій меті або може і її перевищити, тому що справа збірки на Катедру Українознавства є дуже наголою і важливою. Отже допоможіть нам зробити збірне пластове добре діло!

Скоб!

По інформації писати:

Р. Тимкевич

328 Керріген Блvd., Ньюарк, Н. Дж., 07106

Члени гуртка “Незабудьки” зі своєю впорядницею.

Гурток УПУ-ок “Незабудьки”, 20-тий кур. ім. М. Борецької, Ньюарк: пл. розв. Х. Яворська, пл. розв. М. Бойко, пл. розв. Т. Жеребецька, пл. розв. Х. Голинська, пл. розв. Д. Сигіда, пл. розв. Х. Чайковська, пл. розв. Р. Тимкевич, пл. розв. І. Шараневич, пл. розв. А. Будна, пл. розв. О. Трешневська, пл. розв. Д. Шпачинська, пл. розв. О. Ретька, пл. прих. Ю. Терещук, ст. пл. Х. Гординська, “Чортополохи”, — впорядниця.

ГЕТЬМАН ПЕТРО КОНАШЕВИЧ -САГАЙДАЧНИЙ

(У 350-річчя смерти)

Він — один із найвизначніших гетьманів, організатор козацтва у військово-державницькому розумінні, визначна постать XVII віку, який прославив на цілу Європу не лише своє ім'я, але козацтво й Україну.

Уродженець самбірської землі, села Кульчиці, де ще до сьогодні живе пам'ять про його тамошнє походження.

Самбірські пластуни часто відбували прогулянки до Кульчиць, а зокрема слід згадати Куринь ім. гет. П. К. Сагайдачного Торговельної школи, який 1943-го року (її тоді був під назвою ВСУМ) відвідав місце, де мав народитися їхній патрон.

Петро Конашевич належав до шляхти, а вихований у лицарському дусі пішов шукати знання в Острозькій Академії. Потім полонений героїзмом козацтва через Київ дібрався до Запоріжжя.

Маючи на той час високу освіту, вивчає він козацьке ремесло і в скорому часі стає у провіді тих, хто за віру і народ ладен віддати своє життя. Як знаменитий стрілець з лука, одержує від побратимів козацьке ім'я "Сагайдачний".

Його постать і значення в нашій історії вимагають опрацювання історичної монографії, бож це був великий попередник гетьмана Богдана Хмельницького, це був той, хто поклав основи під утворення козацької держави.

"Літопис Бойківщина" на весні 1972 року в окремому виданні помістив історичні нариси про П. К. Сагайдачного, де можна знайти багатий матеріал до цієї теми.

Появилось кілька історичних повістей та оповідань, де змальована велична постать Гетьмана. Дуже цікаві вірші, що їх написав у XVII ст. ректор Київської Академії Касіян Сакович.

Щоб лише дуже коротко зібрати найважливіші події й осяги П. К. Сагайдачного, то треба згадати ось що: Зорганізування запорізького, а тим самим усього козацтва, в добре вишколену, здисципліновану армію й надання їй організаційної системи. Як визначний полководець, стратег і провідник вславився походами та воєнними діями на суші й морі проти татар, турків та москалів.

Провідник козацької флоти в походах на Трапезунт, Синопу, Царгород, Кафу (1616) та інші. В 1618 році бере участь у поході на Москву. Його заходами відновлено православну ієрархію на Україні (висвячення патріархом нових єпископів). В 1621 р. на чолі 40 тисяч козаків під Хотиним разом з поляками у боротьбі з великою турецькою армією вийшов переможцем, хоча поранений у руку. Умирає 20 квітня 1622 року в Києві.

Олікувався братствами і шпиталями, школами та освітою й усе своє майно записав на ту ціль. Також давав щедрі внески від усього козацтва.

Першого гетьмана України оспівали у думах і піснях. Знаєте ж гарну народню пісню "Ой на горі там жєнці жнуть..." Видатний український історик Дмитро Яворницький назвав

Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.

його "геніальним проводиром" бойових козацьких походів, що перевершують будь-які описи...

Перемога козаків під Хотиним прославила їхнє ім'я по цілій Європі. Віденські та варшавські гравери друкували листівки з портретом козацького вождя, якого військовий хист урятував християнський світ від мусулманського поневолення. Видатному воїнові співали хвалу в столицях усіх європейських країн.

Маємо вістки, що в селі Кульчицях має стати пам'ятник П. К. Сагайдачному. Теж слід згадати, що Т-во Бойківщина та колишні мешканці Кульчиць і Самбірщини святковим з'їздом на Союзівці 20/21 травня ц. р. відзначили 350-річчя гетьмана та з цієї нагоди вийшли пропам'ятні коверти, як і вже згадуване ювілейне число "Літопису Бойківщини". Юнацький курінь ім. гет. П. К. Сагайдачного в Едмонтоні, Канада, видав також пропам'ятні коверти.

ОБ

Пл. розв. Оксана Сеник,
Сиракузи

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

60-ті роки називаються переломовими в українській поезії. В цей час на Україні виступила зі своїми творами група молодих поетів, вірші яких визначалися свіжістю, щирістю, красою мови. Замість "соцреалізму", вони писали

Василь Симоненко (1935—1963).

задушевну інтимну лірику, намагалися відновити в поезії справжнє мистецтво. Не всі вони, звичайно, постійно "продували" шедеври, але кілька з них дійсно піднесли рівень і оживили охлялий стан української поезії; одним із них був Василь Симоненко.

Народився Симоненко на селі на Полтавщині; малим учився в сільській школі; після гімназії записався на журналістичний факультет в Київському університеті, де здобув вищу освіту. Згодом працював у черкаських газетах. Помер він у дуже молодому віці (мав менше тридцяти років) від туберкульозу.

Писати почав Симоненко ще в гімназії, але через свою скромність не виявляв цього. Почав друкуватися значно пізніше. Симоненко — це втілення найліпших прикмет та найвищих ідеалів своїх ровесників-поетів. Живучи вже після розвінчання Сталіна та занепаду "культу особи", він почував себе вільніше, ніж напр. Тичина, зі старшої генерації сучасних поетів. Симоненко не почував на собі обов'язку вірно оспівувати партію та її вождів. Писав він, замість того, лірику та відважні патріотичні вірші і, не ховаючись, висловлював свою любов до України. Поезія його вражає читача щирістю, простотою, красою вислову.

У вірші "Український лев", Симоненко виявляє своє захоплення Львовом і взагалі Галичиною, її відважними ідеями та людьми — "левами". Львів — це для нього "епіцентр радощів і надій" — центр патріотичного українського духу. Пише, що він розуміє Львів і просить, щоб Львів його зрозумів, зрозумів його "слабкість". Цим каже, що в Східній Україні люди менше відважні, більше прибиті режимом, ніж люди в Галичині.

У вірші є ефективна гарна метафора, як наприклад: "...Бубнявють думки, проростають словами..." Дуже цікавий образ створюють слова: "Є леви, що мурликають, ніби коти, божевільно безглуздо облизують грати..."; ясно й цікаво передають ці слова поетову думку.

Вірш цей служить добрим прикладом "контроверсійної" Симоненкової поезії. У ньому він цілком відкрито висловлює любов до України, до її багатой культури та "славного минулого", символами якого є "Шашкевича очі...", Франкове чоло..."

МІЙ СКРОМНИЙ РЕЦЕПТ

Коли людина їде у світ, вона бачить як живуть інші люди. Їх щоденні переживання творять культуру даного народу, яка є відмінною від культури сусідньої держави чи народу. Недавно я мала нагоду бачити, як розгортається культура однієї нації — України.

Вертаючись додому, думаючи людина хоче всі свої враження зібрати разом, зробити підсумок, надаючи, переважно, більше значення одному елементові, який зв'язує всі ті враження разом.

Для мене цим елементом є — мова. Ми всі добре знаємо становище рідної мови на рідних землях, а статистика виявляє щораз гірший стан нашої мови на користь російської. У Києві на вулицях мало чути українську мову, а на Запоріжжі ще менше! У Західній Україні, з її стародавньою культурною столицею Львовом, чуєш її більше. Де б я не була в Україні, все домагалась, щоб урядовці (гіді) Інтуриста, працівники гостинниці, навіть люди на вулиці, в автобусі, розмовляли зо мною по-українському. Не могла я гостро виступати, бо була гостем у країні моїх предків. Але кожний раз я просила, щоб до мене говорили по-українському, кажучи з усмішкою на устах, що я з Канади! І з такою усмішкою починали люди говорити до мене по-українському. Кілька разів незнайомі казали: як приємно їм почути, що я вживаю української мови!

Все, що я вище написала, не мало б значення, якщо б я не посунула справи на один крок далі! Чому порушувати справу мови, коли ми нічого не навчимося з цього прикладу? Одним словом: якщо ми тут, у Канаді, маємо нагоду вивчати і вільно вживати української мови, тому що ми походимо з українського роду, то ми зобов'язані передавати її також нашим дітям! Ця думка не теоретична — її можна запровадити в життя!

Перший крок: скажіть собі: "я хочу говорити правильно по-українськи"! Повторіть це де-

сять раз на день.

Другий крок: скажіть своїм батькам, рідні та приятелям, що ви хочете говорити з ними якнайбільше тільки по-українськи. Просіть їх, щоб вони вам допомогли досягти вашу мету.

Третій крок: читайте щодня не менше як п'ять сторінок по-українськи. Починайте від дитячих казок, як треба, від підручників Рідних Шкіл, але читайте, щоб мати запас слів і пізнати склад речень.

Четвертий крок: Створіть собі власний словник. Запишіть собі в ньому кожне незнане вам слово, навіть із наголосом і уживайте те слово щодня хоч би раз.

П'ятий крок: Заохочуйте інших у родині та серед знайомих користуватися курсами навчання української мови. Якщо у вашій місцевості нема вечірніх курсів у школі, візьміться самі за працю, або з фаховими людьми, почніть такий вечірній курс української мови. Якщо вчитеся в університеті, де викладають українську мову, вивчайте її!

Шостий крок: уживайте української мови в розмові з усіма українцями, незважаючи, чи робите помилки чи ні. Їх вам поправлять. Замість "гай", кажіть: добрий день (вечір)", замість: "бай-бай", кажіть: до побачення, або добраніч!!!

Сьомий крок: заохочуйте самі себе до витривалості в добрім намірі вивчати українську мову. Це вимагає довшого часу і постійної праці над собою, але зате дає вдовolenня, що ви щось важливе зробили. Пам'ятайте: мовою передається культура нації з покоління в покоління.

Цей скромний "рецепт" допоможе вам краще говорити по-українському. Може за рік, як поїдете в Україну, почувете також щирі слова: "Приємно почути, що ви говорите по-українському!"

А. Наконечна

"The National" ч. 2

Видання МУНО, Торонто

Богдан Антониз

МИСТЕЦТВО ПОЕЗІЇ, II, 2.

*Співати про хату
малу небагату,
де добре є брату,
де радісно жить.*

*Співати про весну,
шалену, гудесну,
зелену, небесну,
про сонягну мить.*

*Співати про горе,
як радість поборе
його, хоз мов море;
про сміх перемог.*

*Та ще про хвилину,
Найвищу, єдину,
коли це людину
відвідує Бог.*

ПРИГОДА НА БЕЗЛЮДНОМУ ОСТРОВІ

(Допис нагороджений 3-ім місцем у 5-ому конкурсі дописів молодшої групи в Нью-Йорку)

Навколо мене бурхливо шумлять хвилі. Я борюся з ними, тримаюся за уламок дерева. Цей уламок це все, що залишилося з мого корабля, він моє спасіння. Молюся Богові, щоб Він мене заніс до якогонебудь берега. Буря не вшухає... Хвилі мене несуть усе вперед і вперед. Якщо не доб'юся до берега, то опинюся на дні цього неспокоїного, ненажерливого моря, як і всі мої товариші.

Нарешті, я бачу беріг. Останками сил я б'ю ногами і... допливаю! Пробую встати, але мої ноги не слухають мене. Я падаю і мене перемагає міцний сон.

Довго я сплю, буджуся аж пополудні. Сили мені вертаються, хоч все ж таки я трохи ослаблений. Сонце пекучим промінням б'є в плечі.

Позбиравши галуззя, скільки його було на безлюдному, дикому острові, я ставлю сяку-таку охорону від пекучого сонця. Хочу трохи розрухатись і йду оглядати мій острів.

Трохи далі від місця, де мене викинуло море, я знаходжу овочі. Від смаку їжі мені знов вертається охота до життя. Я ходжу, розглядаю острів, аж вже починає темніти.

Я йду назад до свого сховища, а море таке тихе, лагідне, не хочеться вірити, що ще так недавно воно мене підкинуло, як лущину горіха.

Нараз близько свого сховища я чую дикий рев якогось лютого звіра. Підходжу ближче — і бачу, що коло мого сховища стоїть і дивиться на мене вогненними очима величезний леопард! Він підсувається ближче, шерсть його їжить, і він починає бігти. Я пробую втікати, але мої ноги ніби прикручені до землі, або зроблені з оливи. Несамовитий рик роздирає вогке повітря і на мене падає страшний тягар. Останками сил я пробую скинути з себе кляте сотворіння, аж нарешті розплющую очі і бачу..., що це мама, яка будить мене зі сну.

Пл. уч. Олесь Кузишин

13½ років

3-й курінь УПЮ-ів, Нью-Йорк

ДУМА ПРО НЕЩАСНОГО УЧНЯ

«Час уже, сину, вставати» —
Проказала вголос мати.
Вона будить свого сина,
Бо вже пізня година.
«Ой не хожу я вставати,
Щоб завдання ті кінзати». —
Син промовив, позіхнув
Сном глибоким знов заснув.
«Ох який він справді сплюх,
Той маленький мій лінюх.
Хоче він і далі спати,
А вже гас йому вставати». —
Аж нарешті син збудився,
Сів на крісло, позіхнув,
Злиплись оги — знов заснув.
До кімнати входить мати
І багить — син її заснув
І про все на світі знов забув.
Історії він не завзив,
Географії ще не скінзив,
Із літератури не було завдання,
А із мови лиш одне питання.
Поглянула мати на свого сина:
«Ох яка ж це бідная дитина!»
Аж ось і син її устав —
Всі завдання покінзав.
Потім з'їв увесь сніданок,
Вибіг весело на ганок,
Швидко до школи він побіг,
Скинув свитину і в лавку ліг.
Роззявив рота та й зідхнув
Та незабаром знов заснув.

Ярина Цибульська

юназка прих., Гурток «Сон літньої ноги»,
4-ий Курінь УПЮ-ок, Торонто.

ПОДЯКА

Дуже дякую Пластовій Станиці у Філядельфії, США, за "дарунок" у формі перебування в юнацькому таборі на Іст Четгем 1972 р. Щиро дякую також Пластпріятові Філядельфійської Станиці за дарований курс танців, який я відбув минулого року. Дякую з Мамою. Долучую дол. 2.50 на пресфонд "Юнака".

Пл. юн. Юрій Пенцак

ЖПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ІРИНА ПЕЛЕХ НА СТІЙЦІ

— Ірцю! Мене не раз запитували, чи ти нічого більше не робиш, прийшовши зі школи, як тільки цілими годинами граєш на фортепіані? Не маєш ніяких інших зацікавлень і зайнять?.. — спитала я Ірку на лекції.

— Не можу, прошу пані, аж так багато вправляти, бо маю

багато щоденних зайнять у моїй 10-тій класі гайскул. Мушу також готуватись до суботньої школи українознавства, де складатиму іспит зрілості. Крім того, маю дуже часто двічі в тиждень пластові сходи — відповіла Ірка.

— О, власне напиши мені коротенько, що ти робиш у Пласті, бо мене просили написати щось про тебе для "Юнака".

По хвилині Ірка подала мені карточку, а на ній кругленькими літерами, що так і нагадують її всю "кругленьку", стояло: — Я належу до гуртка "Чорнобривки" 44-ого куреня, імені Оксани Джиджори, в Ньюарку, Н. Дж. Досі відбула чотири новацькі і чотири юнацькі табори. Пляную стати виховницею, а тепер я курінний писар.

Не "Чорнобривкам" я розповідаю цими рядками про Ірину Пелех, визначну студентку Українського Музичного Інституту, а іншим "Незабудькам", "Жайворонкам", "Лисичкам" чи "Орлам", щоб знали, де Ірку шукати в літньому таборі, коли б захотіли послухати її музики.

Ірка тепер моя радість і гордість. Не думайте, що так воно було з самого початку. Її перша лекція фортепіану не віщувала найменшої "великої надії". Маючи тоді шість з половиною років, вона зовсім не реагувала на мої слова, а вдивлялась вперто в мого чорно-білого котика, що міг тоді "поїсти" її всю кар'єру піаністки, бо я радила Ірциному татові відкласти лекції на пізніше.

Після трьох місяців Ірця знову найшлась у мене за фортепіаном і відзначилася знанням

нот, які вона вигравала одним пальчиком правої руки.

В перші роки навчання Ірка дуже багато плакала на лекціях, коли їй щось не вдавалось, а я раділа, бо це був доказ її великої чутливості й амбіції. Її вроджений знаменитий слух і пам'ять, її краща концентрація та якесь несподізане завзяття й впертість швидко все вивчати дали в результаті великі поступи і то в короткому часі.

У моїй пам'яті збереглась одна дуже багатомовна зустріч з Ірцею і то в пластовім таборі в Іст-Четгем, коли їй було вісім років. В гарячий, липневий день Ірка, закутана по шию в однострій, з два рази більшою від неї палицею в руці, стояла на стійці біля брами табору. Її округле, рум'яне личко і кирпатий носик укривали рясні крапельки поту. На її привітливий "добрий день" я радила їй посунутись кілька кроків у тінь розлогого дерева, але вона мені рішуче відповіла: "Ні, прошу пані, мене тут поставили і я тут мушу стояти!"

Пригадую, що я тоді двічі на неї оглянулась...

Кілька років пізніше її вислали на конкурси американської музичної організації МЕС. Ірка здобула третю, а згодом другу нагороду між дітьми-піаністами стейту Нью-Джерзі і двічі брала участь у збірнім концерті в Нью-Йорку. На четвертому році музичних студій в УМІ вона здобула оцінку "визначно" і проскочила один рік навчання.

Ірка завжди випрошувала у мене трудно для її віку твори, але ніколи вона не завела нашого довір'я, що їх вона не вивчить. Завдяки своїй запопадливості вона витренувала у собі велику бистрість і самодисципліну, а її невдавана любов до музики диктувала їй зректись не раз приманливих годин розваг.

Маючи 13 років, Ірка дала перший самостійний речиталь в Ірвінгтоні, Н. Дж. та в Ми-стецькому клубі в Нью-Йорку, які принесли їй визнання, а з тим незабутній спогад (не обійшлося без квітів і дарунків!)

Дуже рано Ірка почала брати активну участь у загальногромадській діяльності Нью-арку та Нью-Йорку як солістка й акомпань-торка хору. Минулого року вона здобула першу нагороду в найвищій категорії сонат Бетовенського фестивалю, що його влаштувала інша американська музична організація МЕА для стейту Нью Джерзі, що нараховує понад 300 членів — учителів музики.

Цього року Ірка сповнила особливу, їй доручено УМІ, місію, а саме: дала самостійний концерт тільки української музики на фортепіано. За великий труд і витривалість в підго-

тові до такої програми Ірку можна назвати студенткою-піонером української музики, бо вона перша з учнів-емігрантів здобулась на таке ідейне діло.

Крім щоденних зайнять, вона підготувала, враз із наддатками, 24 твори різного формату 17-ти українських композиторів: Барвінського, Бортнянського, Вериківського, Грудина, Колесси, Кос-Анатольського, Косенка, Леонтовича-Берковича, Лисенка, Людкевича, Нижанківського, Ревуцького, Рудницького, Соневицького, Степового, Богданни Фільц і Фоменка.

Численно розіслані двомовні програмки з короткими, але вимовними коментарями, поінформували українців і чужинців про часті трагічні моменти з життя наших композиторів.

Концерт відбувся двічі у квітні ц. р. в Ірвінгтоні і в Нью-Йорку, де були також представники нашого та американського мистецького світу. Концертову програму Ірка повторила вже двічі: для американської шкільної молоді й для американських учителів музики. Найбільшою її втіхою буде те, коли частину програми цього концерту вона зможе передати в Україну на хвилях радіо "Голос Америки" у Вашингтоні.

Аналогічно до сторожі українського слова в письменстві, до імен Мороза, Чорновола, Світличного, Дзюби та інших УМінститут програмою цього концерту дав сторожу біля українського імени Бортнянського, поінформував чужинців про вбивство Леонтовича большевиками, про 10-літній концтабір Барвінського та показав цінність української класичної музики.

А на стійці ми поставили пластунку, 15-річну Ірку Пелех, Вашу подругу, Дорогі Читачі, бо знали, що вона видержить гарячі, але соняшні дні важкої праці й не дасть себе заманити в тень пасивної байдужості й холоду. На неї і будемо в надії оглядатись...

Галя Клим

ІННА РУДНИЦЬКА

В минулому році молодша українка добула на університеті в Манітобі ступінь бакалавра філософії (Б.А.) після двох років студій. Цей винятковий успіх, що вказує на непересічні здібності студентки, мала наша подруга, старша пластунка Інна Рудницька.

Активна в Пласті й місцевих школах українознавства, Інка студіювала одночасно і складала іспити в Королівській музичній консерваторії Торонтського університету як учениця відомого піаніста Івана Мельника у Вінніпегу. Університет у Манітобі признав їй деякі з тих іспитів, складених у Торонті, і видав за два роки 1969-1971 диплом Б.А.

Тепер Інка продовжує студії музики як студентка відомої української піаністки Любки Колесси в музичній консерваторії університету МекГілл у Монреалі.

Інна Рудницька — це дочка загально відомого науковця-славіста проф. Ярослава Рудницького, який є пластуном сеньйором, членом куреня УПС "Червона Калина". Він є носієм Ордена Вічного Вогню в золоті, наданого йому Начальним Пластуном Сірим Левом за його широку наукову діяльність.

Молодій здібний Інці бажаємо дальших гарних успіхів у її музичних студіях.

Любов Забашта

І ХТО Ж ТЕ, ЗНА...

*І хто ж те зна, як трудно я жила,
І як скипали сльози, і як слово
Свинцем гарязим капало, і як
Його віддять я людям не могла.*

*Ну, як воно, мале, на цілий мур?
І глупота його топтала грезно.
Вмирало слово, тихе і сердечне,
Між гвар людських і здигавілих бур.*

*І рук мені від болю не звести,
І не покликать вас, сильніших, сміливіших
Лежать в столі, націлені в світі
Ті найдорожжі серцю гнівні вірші.*

*Ненадруковані, не вивчені в біді
Безвісні промені моєї правди-нені, —
Ходіть туди, де в сігрі б'ють шалені
Мої вродливі діти молоді.*

«Жовтень», Львів, 1968.

П'ЯТДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІНАХОДУ ІНСУЛІНИ

Розповімо вам про цікаву, благословенну для мільйонів людей подію, що сталася 1921 року в Торонті, Канада. Подія ця принесла радість і надію на рятунок життя багатьом-багатьом людям.

1937 року в Торонті згинув у нещасливому випадку на мотоциклі Леонард Томсон. Не зважаючи на те, що це не був особливий випадок (бож багато людей гине в нещасливих випадках), але про нього заговорила вся преса світу. Чому?

Коли Леонардові було 15 років, він захворів на цукрицю — діабет. Про недугу люди знали довгі століття, але ніхто не знав її причини, ані способів її лікування. Особливо терпіли від цієї недуги молоді люди. Захворівши на цю недугу, вони вмирали за 5 або й менше років. Хворі на цукрицю відчують велику спрагу, п'ють багато плиннів, втрачають на вазі та виділяють багато цукру з сечею. Їм бракує гормону-інсуліну, яка регулює в тілі рівень цукру і стримує розладнання в організмі.

Коли згаданому Томсонові було якраз 15 років, він лежав майже непритомний у лікарні. Він був такий знеможений, що з нього залишилася тільки шкура й кості. І ніхто йому не міг нічого допомогти. Але 8 місяців до цього випадку два молоді дослідники — один лікар, а другий 22-річний студент — рішили знайти причину й лік на цю недугу. Як це звичайно буває в університеті, їм не довіряли, бож було вже багато інших поважних старших і досвідчених дослідників у світі, які пробували знайти лік, але досі нікому ще це не вдалося. Та вони наполягали, щоб їм дозволено досліджувати цю недугу. З трудом дали їм бідну кімнату на лабораторію та десять псів, на яких вони мали робити досліди, а теж і деяке лабораторійне устаткування. У дослідників не був тільки хвилий запал і бажання успіху. Вони працювали тяжко днями й ночами, працювали з посвятою. Можливо бажали вони й слави, але перш за все хотіли знайти правду, наукову правду, бож це й ціль кожного науковця, який полонений жадобою відкриття. Один з них Фредерік-Грант Бантінг, будучи ще юнаком, бачив як умирав на цукровицю його шкільний друг, а другий — Чарльз Бест так свіжо пам'ятав із дитинства, як помирала на цукрицю його тітка. Це так вбилося в їхню пам'ять, що вони вирішили щось

зробити в цьому напрямі.

По кількох місяцях праці і дослідів їм пощастило знайти цю чародійну речовину — лік на цукровицю, а її ім'я інсулін. Професора, в лабораторії якого вони працювали, це дуже вразувало. Але він, будучи обережний, порадив їм ще довше попрацювати, щоб бути вповні певним, що це справді вони знайшли лік на цукрицю. Після нових і додаткових 75 експериментів на псах виявилось, що ця речовина справді помагала. Щойно тоді професор визнав їм слушність. Але для справжнього дослідника цього замало. Молоді дослідники тоді впорснули цю винайдену речовину у своє власне тіло, щоб доказати, що це безпечно. Після цього їхній професор заніс маленьку пляшечку цієї речовини до лікарні, щоб упорснути її найбільше хворій людині. Асистент лікаря, кому доручено це виконати, побоявся і дав тільки поло-

Чарльз Бест (зліва) і Фред Бентінг з першим собакою, якого вони зробили діабетиком, а згодом вилікували своєю інсуліною. Фото із серпня 1921 р.

вину ліку та й інакше його дав, як це доручили дослідники. Хворому це не тільки не допомогло, він ще дістав інфекцію від застрику. Коли це почули дослідники, не розчарувалися. Ще з більшим завзяттям попрацювали і приготували сильніший концентрат ліку та дали його власне згаданому 15-річному Томсонові. Йому відразу ліки допомогли. Молоді дослідники, новознайдений лік і цей перший пацієнт стали відомими, прославили в історії медицини Канаду й Торонто. Хворі ж на цукровицю безмежно зраділи, бо це дало їм надію на нормальне й повне життя. Дослідники одержали нагороду Нобеля.

З роками медичні дослідники, хеміки, покращували цей лік. Сьогодні вже немає проблем, ні труднощів лікувати цукровицю і хворі живуть вповні нормальним життям. Тому саме про смерть Томсона писала світова преса. Ф. Бантінг згинув у повітряній катастрофі, а Чарлз Бест ще живе, досліджує далі, вчить, пише наукові статті, їздить по світі з лекціями. Я сам слухав його викладів Він дуже приємний, дружній та дуже цікавиться молодим поколінням.

Не зважаючи на те, що наука пішла так далеко, ще й сьогодні є багато незнаних речей про цукровицю, її причину, лікування, про які лікарі та хеміки бажали б довідатися, вони це далі досліджують. Можливо, що й серед юнацтва знайдеться хтось, що захоче шукати правди, дійсної наукової правди, щоб допомогти своєму ближньому, принести славу собі та своєму народові.

Володимир Соханівський

Леся Храплива

ЖНИВА

*Там далеко, в Україні
Гріє сонце; небо синє,
Закосяжені в квітки
Золотисті колоски.*

*Идуть жєнці в гарязу днину
Зі серпами на долину,
У покосах вже квітки,
Впали повні колоски.*

*Коти стали на долині,
Мов зірки на небі синім,
Заплітаються в вінки
Із квітками колоски.*

*Спати йде гаряза днина
Піснею бринить долина.
Вже колосся у снопах
І дівгата у вінках.*

ПРИМХИ КЛІМАТУ

Кожному відомо: погода — штука примхлива. Навіть протягом одного дня, бува, то дощик посіє, то сонечко блисне. А от клімат досить стійкий століттями і навіть тисячоліттями. Адже клімат — багатолітня погода, характеристична для якоїсь певної місцевості. От візьмемо для прикладу Україну. У нас уже протягом двох тисячоліть немає значних систематичних змін клімату.

Це, безумовно, не означає, що клімат нашої України «непорушний» з року в рік. Нерідко відбуваються відхилення від норми, коливання. Ось про що нам повідали літописи, історичні документи: в 945 році мешканці Подолу, рятуючись від повені, переселялися на гору, а в 1124 році вони змушені були рятуватись від пожежі, викликані сильною посухою. Того літа Дніпро обмілів, навколишні лани всі вигоріли. Під час весняної повені 1925 року Дніпро ніс утричі менше води, ніж звичайно, а у 1931 році, навпаки — у п'ять разів більше. У 1493 році взимку квітли сади, росла трава і птахи вили гнізда, а в 1646 році холоднеча «обпікала наче вогонь». У 1946 і 1963 роках були сильні посухи, а в 1962 році — небувало великий урожай.

Усі ці посухи й повені, теплі й холодні зими свідчать про коливання клімату. Вони викликані змінами інтенсивності перенесення повітря між екватором і полюсами. Дехто пояснює це атомними вибухами. Проте потепління і похолодання були й раніше, коли люди уявлення не мали про атомні чи водневі бомби. До того ж, якими б потужними не були ці випробувальні вибухи, їхня енергія порівняно з сонячною все ж незначна. Отож поодиноким вибухам не під силу завдати різких змін кліматів. Адже Земля одержує від Сонця в 15 мільйонів разів більше енергії, ніж та, що вивільнюється при вибуху атомної бомби. Щоправда, воднева бомба може вмістити енергії в 600 разів більше, ніж атомна, проте й вона в 30 тисяч разів менш потужна, ніж енергія со-

нячного проміння. Та й утворення окремих явищ природи вимагають велетенської енергії. Кожен з вас спостерігав грозовицю. Так от треба зазначити, що при звичайній грозовиці на Україні витрачається стільки енергії, скільки її вивільнюється при вибуху 10 - 15 водневих бомб. А енергія середнього шторму на морі в сотні й тисячі разів більша, ніж у грозовицю.

Які ж велетні викликають коливання клімату? Дві гігантські сили природи — соняшна активність і припливоутворення.

Величезне розжарене тіло Сонця не просто світить і гріє, але й кипить. У ньому страшенний «атомний тиск і штурханина». На поверхні нашого денного світила виникають спалахи, утворюються плями площею від тисячі до двохсот тисяч квадратних кілометрів. Їхні кількості та інтенсивність змінюються протягом одинадцяти років. Із зростанням соняшної активності на десять процентів помітно посилюється обмін повітря між екватором та полюсами: у Арктиці теплішає, а в тропіках — холоднішає.

Коливати клімат Сонцю допомагає і Місяць, змінюючи свою, так звану, припливоутворюючу силу. Ще в глибокій древності було помічено зв'язок між фазами Місяця і коливаннями рівня моря. Щоправда, причин цього люди ще не знали. Пояснення було знайдене лише після відкриття Ньютоном закону всесвітнього тяжіння. Саме різниця в силі тяжіння Землі до Сонця і до Місяця двічі на добу викликає морські припливи.

Хоч енергія припливів і велетенська, але вона лише допоміжна. Основна ж сила, що викликає коливання клімату, — це зміна соняшної активності. Вона впливає на ритм усього життя на Землі. Із зміною соняшної активності пов'язане переміщення риб, птах, комах, збільшення або зменшення кисню у крові людини, лейкоцитів.

Ми живемо у період сучасного потепління клімату на планеті, після якого можливий новий льодовиковий період.

В. П.

ЯКІ ВОНИ ЦІ ЛЕГЕНДАРНІ ТАРПАНИ?

Хоча назва юнацьких гуртків «Тарпани» популярна в Пласті, проте небагато юнаки знають про цю цікаву й прекрасну тварину, що колись гураганями гасала просторами Європи та Західного Сибіру, зокрема в степах Південної України.

Подаємо цей цікавий матеріал про степових диких коней любителям природи, особливо юнакам-«тарпанам».

Про тарпанів подає історія Польщі, що вже в 1410 році в битві під Грунвальдом вояки литовського князя Вітовта їздили на них. Ці

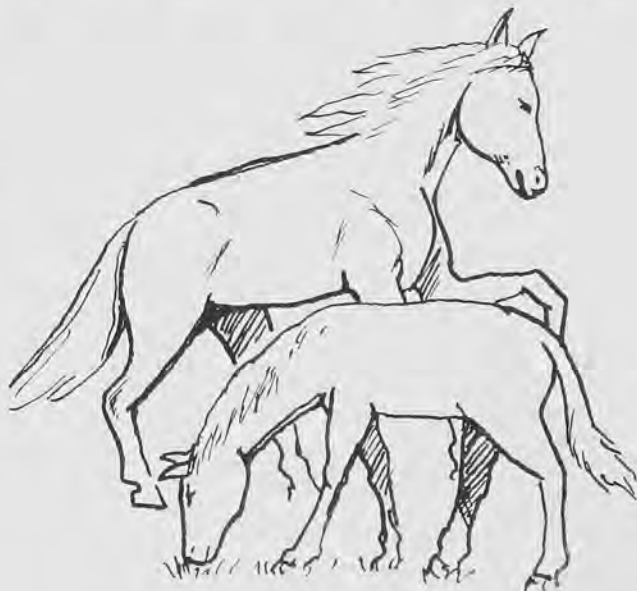
коні були витривалі, відважні, прудкі й невибагливі. На них здавна-давна полювали не тільки задля цих прикмет, але ще й тому, що в багатьох країнах м'ясо з тарпанів уважалося делікатесом. Ось чому ці коні майже вигинули вже у 18 столітті. Сприяло цьому також і те, що зникали ліси та цілинні степи.

Тарпани волелюбні тварини. Дослідники тваринного світу України записали, що в степу біля Асканії Нової при кінці 1879 року люди побачили тарпана. Цілий день вони його ловили, а він літав як вихор. Та вкінці доля його зрадила. Тарпан-кобила (це була самиця!) зломала ногу. Люди зробили все можливе, щоб врятувати ногу кобилі. Але не нога була причиною смутку, тарпан був нескорений, прагнув волі. Тварина не пережила полону, незабаром згинула. Кажуть, що це був останній вільний тарпан.

Освоєні тарпани збереглися у звіринці в маєтку магнатів Замойських (між Холмом і Равою Руською). Ще в 1808 році тварин продавали місцевим селянам. Тарпани поступово змішувалися зі свійськими кіньми, утворюючи расу тарпановидних коників.

У 30-тих роках цього віку польські зоологи та генетики шляхом схрещування та добору намагалися вивести породу коней, які мали б зовнішні ознаки тарпана. Також і німці працювали над тим. Задуми вчених не здійснилися як була заплановано. Працю перервала війна. В 1945 році її почали наново.

Працюють над ним тепер й українці в заповіднику Біловезької пуші. Робота тяжка, мольна, вимагає часу та завзяття і високих кваліфікацій. Таким робом зберегли у цій пуші і

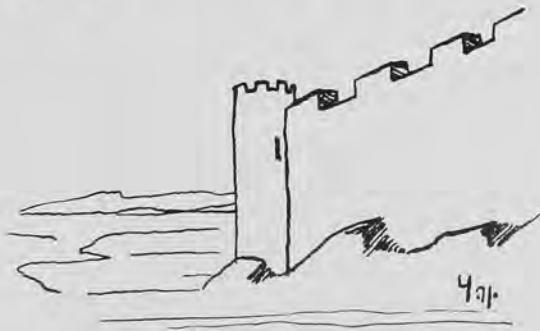

471

зубрів. Спочатку виплекають вдосталь освоєних тарпанів, потім випустять їх на волю і будуть досліджувати процес здичавіння тварин, тобто відродження у них первісних інстинктів, їх боротьбу за існування у дикій природі.

У Біловезькій пуші є тепер 5 її мешканців-тарпанів: 2 кобили, 1 кінь і 2 лошат. Вони трохи менші від звичайних коней, зате кремезні, попелясто-сірі, чорногріві і чорнохвості, з чорним паском вздовж усієї спини. Доглядач їх Микола Сидорук постукав по огорожі і зацмокав. На ці звуки тварини приближилися до відведувачів. Кобили дивилися на них з недовірою, зате лошата обнюхували гостей, хапали губами пальці, лизали фото апарати. Матері не підходили близько, тільки скося поглядали. Раптом і вони захвилювалися, захропіли. До лошат наблизився батько. Одна з кобил кинулася до дітей, а друга навперейми батькові, шкірячи до нього зуби. Виявилось, що матері обороняли дітей від батькових "пестощів". Він їх боляче кусає. Потім лошата гасали по поляні, а гості спостерігали і слухали цікавої розповіді.

Вночі ж Біловезька пуша відпочиває. Над нею мерехтять великі зірки, а місяць висріблює верхівки дерев. Перебування у цьому заповіднику природи БРСР видається казкою. Тут можна побачити унікальних птахів — чорного лелеку, орла-змійєда, дуба, що вже ріс в 1276 році, коли за наказом Володимира Волинського збудовано фортецю в Кам'янці — відому Білу вежу.

Тут любителі природи й науки посвячують своє життя, щоб не дати загинути тим тваринам, яким грозить вимертя. Тарпани не можуть жити в неволі. Коли теперішні 5 тарпанів розмножаться в табун, їх випустять на волю і створять для них обставини, як у давній їхній привільній степовій батьківщині. Рекліматизація тарпанів — справжній подвиг в ім'я майбутніх людських поколінь, краси і багатства нашої Рідної Землі.

(За статтею Юрія Коваленка у "Наука і суспільство", Київ, 1971, переповіла Т. Г.).

УСМІХНИСЯ!

**

— Моя щира порада, прошу пана — каже механік — ви залишіть оливу, їй нічого не бракує! Змініть краще авто!

**

З гаражу дзвонить механік:

— Ваша жінка щойно заїхала автом.

— То направте авто і пришліть мені рахунок.

— Я не боюся про рахунок за направу авта, але хто заплатить за направу гаражу?

**

В суді

Авто вдарило жінку. В суді питають її:

— Де вас авто вдарило?

— Як би то сказати... Як би я була автом, то на тому місці мала б реєстраційну табличку.

**

Жінка повернулася з іспиту їзди автом. Чоловік питає:

— Ну, пройшла ти іспит?

— Не знаю, — відповідає жінка, — бо поліцей, що мене перевіряв ще далі лежить непритомний у шпиталі.

**

Доктор: — Що означає це число В-2765 на ваших плечах?

Пацієнт: — То власне те місце, де в мене заїхала моя жінка як я відчиняв гараж.

Зібрав пан Т. О. Фель

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК

із числа за червень-липень ц. р.

1. Поскладайте букви; Розгадка: замок, ключ, спорт, зірка.

"Пластуни зустрінуться цього року на ЮМПЗ".

2. Загадки; Розгадки: 1. рік, 2. день, 3. дощ, 4. книга, 5. комар, 6. птаха.

3. Подумайте:

"Не підробляймося під час, а визначаймо час собою!"

4. Ребус — чотири зашифровані слова; Розгадка: марка, паска, казка, наука.

5. Поскладайте букви!; Розгадка: чорний, мило, ватра, кухня, майно.

Пластун є точний.

З життя птахів

Перед нашим будинком од вулиці був палисадник. Праворуч, біля самої хвіртки, росла велика, розложиста липа. Її кільцем оточував круглий стіл. Навколо стояли лави. Влітку ми там полуднували. Але якщо полуднування чомусь затягувалось до заходу сонця, з-під липи хоч-нехоч доводилося забиратись. Чому? А тому, що на цій липі ночували горобці. Цілі хмари горобців! Усе горобине плем'я! Вони обсідали дерево від самого вершка аж до найнижчої гілки. І, перше ніж заснути, так галасливо обговорювали свої справи, що ми, люди, не могли розмовляти.

Ці горобині наради розігнали з липи всіх інших птахів. Я не пам'ятаю випадку, щоб якийсь пернатий одчайка наважився затриматись на цій липі, яку так уподобали горобці. А про те, щоб звити там гніздо, годі було й думати! Лише ворони, пролітаючи мимо, сідали інколи на вершечку. Та як оглянуться довкола — закрікають з огидою, і тільки їх і бачили!

Зате на ясенях, які росли біля веранди, весною було повно перелітних гостей. Вони залишалися там навіть на ніч — мабуть, тому, що ніхто їм не заважав. Горобці не любили цих дерев і ніколи на них не збирались.

Та хоч горобине плем'я і обминало ці ясени, на них можна було переночувати спокійнісінько, як у недосяжному для хижих розбишак гнізді. На стовбурі кожного ясеня було кільце з бляхи. Для чого? А щоб наші кішки Імці або кому-небудь з її близьких друзів не заманулося часом видряпатись на дерево. І, зрозуміло, полювати вночі на наших гостей. З гладенької і твердої бляхи зісковзне всякий кіготь, навіть найгостріший. Про те, щоб вилізти на дерево, нема чого й думати! Можна тільки знизу ласо поглядати на заснулих пташок і облизуватись. А це нікому не шкодить. Будь ласка, дивіться собі на здоров'я!

На цих окутих бляхою ясенях були шпаківні. Три — по одній на кожному дереві. Чому шоліта тільки одна з цих хаток була заселена, а дві лишились порожні, я ніколи не міг зрозуміти.

Кожної зими шпаківні захоплювали горобці. Там вони мешкали до весни.

Прилітали шпаки. І та пара шпаків, яка хо-

тіла оселитись у нас, починала з того, що рішуче виганяла з хаток непроханих пожильців. І не з однієї, а з усіх трьох. Ясна річ, здійсмався писк, гвалт, крик! Адже горобці не так-то легко поступались!

Нарешті все стихло. З двох шпаківень стирчало побуріле сіно, якого понаносили на зиму горобці. Ці жмутки сіна і були певною ознакою того, що шпаки в хатці не живуть. Чому? Бо шпаки такі чистьохи, що ніколи б не допустили безладдя в своїй дитячій кімнаті, не кажучи вже про вітальню та спальню.

До речі, хочу вам порадити: ніколи не сідайте під дерево, на якому є шпаківня. Спитаєте: чому? А тому, бачте, що шпачиха, виховуючи малят, не вживає пелюшок. А вона дуже дбає про те, щоб і діти її завжди були охайні, і в гніздечку було чисто. От увесь час і прибирає, наводить порядок: все зайве, брудне викидає геть зі своєї хатки. Але ж не можна вимагати від заклопотаних батьків, щоб вони дивились, куди впаде те, що треба викинути з гнізда, правда?

Дитинство у пташок минає швидко. Шпаченята ростуть, як з води. І ось нарешті настає день, коли молоді пора вже виходити з затишної хатки в широкий, вільний світ.

Свій перший у житті крок шпаченята робили завжди однаково. Біля самої шпаківні була гілка, яка росла майже горизонтально. Тато-шпак злітав на цю гілку. Він ходив по ній туди й сюди. Крутився на місці. І щось говорив. А в круглому отворі шпаківні з'являлася то одна, то друга голівка з жовтими заїдами на дзьобику, що, як ви знаєте, бувають тільки в голопуцьків. Потім малі по черзі виходили з хатки і сідали на паличці перед входом. Тато-шпак щось пояснював їм, умовляв, підбадьорював. І тоді одне молоде шпаченятко, попискуючи і безпорадно махаючи крильцями, перестрибувало на гілку.

Звичайно, йому було трошки страшно. А то чого б воно так пищало і тріпалось?

Та зате скільки досі невідомого й цікавого можна було побачити з цієї гілки! І з кожним кроком все нові дива впадали в око. Адже шпаченята не відставали від батька, який перестрибував з гілки на гілку, підіймаючись все вище.

Ясний привільний світ, що його бачиш з вершечка ясеня, і темна, задужна шпаківня — це ж навіть порівняти не можна, правда?

Тож не диво, що шпаченята галасували. Вони пищали, кричали з радості! Аж похрипли! А втім, не тільки серед птахів є такі, що хрипнуть першого теплого весняного дня, коли можна вволю набігатись по саду. Принаймні можу назвати одну особу, на ім'я Крися. Про інших не кажу. Гадаю, що й ви легко знайдете таких хрипунів серед своїх знайомих.

Після того, як зроблено перший крок, починалася вже складніша наука — лекції літання. Спочатку шпаченята вчилися тільки на рідному

ясені, пурхаючи з гілки на гілку. Потім тато-шпак загадував малечі літати далі й далі. І ось нарешті мета — дах нашого будинку.

Вся шпачина сім'я сідала там рядочком. Батько щось розказує молоді, навчає. А часом і дзюбом довбоне котрогось шибеника, що, замість уважно слухати і все як слід виконувати, задивився на сонце і пускав повз вуха батькові слова, а потім невлад махав крилами.

За тиждень — о, провчившись тиждень, шпаченята літали вже так добре, що доводилося швиденько вішати смужки полотна на пізніх вишнях у саду, щоб одстрашувати шпаків. А то б нам не лишилося жодної вишеньки!

Це повторювалося рік у рік. Спостерігаючи життя шпаків, я був певен, що старі вчать своїх дітей тільки літати. І, можливо, передають молодим ще якісь інші шпачині навички, потрібні їм у житті, але мені, людині, невідомі.

Та одного разу, — пам'ятаю, це був чудовий гарячий день серед літа, — чую: щось тьохкає, як соловейко.

«Це мені причулося», — подумав я.

Адже є навіть таке прислів'я: «Настав святого Вітта день, і соловейко — нітелень!» Інакше кажучи, соловейко перестає співати на початку червня. Та й співає він переважно вночі. А тут білий день. І червень вже давно минув. «Не може бути», — думаю. Але на всякий випадок прислухаюсь. Знов тьохкає! Може, і не зовсім так, як соловейко, але все-таки співає! Оглядаюсь. Бачу — на гілці перед шпаківнею сидять рядочком шпаченята. А напроти них, на іншій гілці, старий шпак. Та це ж він тьохкає, наче соловей! А малі наслідують його, як уміють!

Я аж остовпів з подиву. Я зрозумів, що цього разу переді мною не якийсь там шпачиний дитсадок, де малята вчать пристойно поводитись і втирати носа хусткою. Це була школа, справжня школа! Адже ж старий шпак вчив своїх дітей чужої мови! Точнісінько так, як вас, напевно, вчать говорити французькою або німецькою мовою. Він їх учив говорити по-солов'їному. А коли закінчилась лекція солов'їної мови, почалося вивчення мови іволг та кропив'янок.

І тільки тоді я зрозумів, чому в нас про дотепну людину кажуть, що її «шпаками годували». Шпак, мої любі, це вам не абихто, а шпак! Найученіший птах у світі! Ну, скажіть, хто ще з птахів додумається вчити своїх дітей чужої мови?

Ви, мабуть, чули про шпака, який умів говорити людською мовою. Я й сам знав такого, що вимовляв два слова: «шпачок» і «вода».

Але знав я також інших шпаків, які ніколи не вчилися людської мови, але чудово вміли повторювати те, чого наслухались між людьми.

Пам'ятаю, пішов я одного разу в гай до озера. Коли чую — хтось насвистує уривок танцювальної мелодії. А моя Крися мала пластинку з цим танцем і крутила її до одуру. Дивлюсь

— сидить на гілці шпак і знай висвистує. Та тільки несподівано уриває мелодію десь посередині, а потім знов повторює спочатку.

Я був певен, що це один із тих шпаків, які вчилися у школі на моєму ясені. В класі для малих шпаченят.

І я дуже пишаюсь тим, що на моєму ясені справжній шпачиний університет.

ЗАГУБЛЕНА ДИТИНА

- Скільки маєш років?
- Чотири і пів.
- Як тебе зовуть?
- Сонечко, котичок, скарб...
- Де живеш?
- У мамі.
- А мама де живе?
- У бабуні.
- А дідусь де живе?
- В такому городі, коло церкви...(Поліцей записує: "помер").
- А як називається твій батько?
- Тато (плаче).
- А що твій батько робить?
- Сидить у бюрі.
- А де є це бюро?
- Та там, де він щодня ходить.
- А що він там робить?
- Бере гроші.
- Маєш брата? (потакування головою).
- Старший від тебе?
- О, так.
- А що він робить?
- Тягне сестру за волосся (сміється).
- Скажи нам вкінці де ти живеш?
- Дома.
- А де цей дім?
- У нас.
- Чи зайдеш там?

СЕМІЄН — НАЙВИЩІ ГОРИ ЕТІОПІЇ

Гори Семієн своєю зовнішньою побудовою являють собою єдиний своєрідний краєвид — не подібні вони до ніяких гір у світі. Їх різьбили в рівній мірі виверження вулканів та зливні тропікальні дощі впродовж соток тисяч літ...

В ці то гори вибрався гурт австрійських скельників (вилазка і злазка по стрімких скелястих стінах при допомозі ливів, відповідних цвяхів і змикачів), разом 21 особа. Мене полонила рідка нагода перевірити на собі та на членах гурта ту залежність нервово-м'язево-суглобної справності та несхильності до всяких захворювань, від якості та кількості харчів. Мій харч мав бути докладно той, яким харчувався римський воїн упродовж п'яти століть, а харч скельників — “модерний”, тобто консерви всякого роду та свіжої баранини, свіжих яєць, солодку (цукру), дещо з сухих овочів, трохи бараболі, цибулі та цитрин, і то лише в перших днях.

Автобусом мчали ми з Аддіс-Абеби на північ до озера Тана, а звідти до містечка Дебарек. Це містечко тепер нічим не замінне, але 1860 року, коли тодішній цісар Етіопії Теодорос переміг свого брата та його союзників, плем'я герет, то ще того самого дня на торговці Дебарек стято голови 16-ти тисячам полонених з цього племені...

Скельники мали першорядний виряд: на ногах тяжкі черевики (один черевик важив від 1 кг. до 1½ кг.). В порівнянні з поганячами це впадало в око. Мою заввагу, що такі кайдани на ногах виснажують людину, відкинено. Я обстоював думку, що найкраще мати легкі, але

сильні, скіряні черевики, а підметки з міцної гуми.

Врешті наша валка коней, мулів і поганячів з нашим вантажем вирушила в напрямі на схід... Терен лагідно підноситься, а місцями досить стрімкий, завалений великими каменюками, а понад усе дошкульна пилюга. Врешті ми на плоскорівні. Звідси краще видно гористий обрій. Вгадуємо, котрий це може бути Рас Дашан. Ідемо одним з головних плаїв, кудю проходять каравани. При дорозі де-не-де сидять бабусі і продають холодний напиток — тутешнє пиво, зване “талля”. В кожній хаті його роблять.

На південь від нашого плаю зарисовується глибокий яр. Вражає брак лісів, та навіть кущів. Удень трудно побачити дещо зі звіринного світу. З нами йдуть два мисливці, які мають дозвіл полювати семієнського козла. Козиці семієнські вишукують недоступні місця, але тубильці вистежують їх знаменито і винищують, ради грошей.

Підвечір стає холодно. В далі засіріли величкі дерева. Там, кажуть, наше місце таборування. Рішаюсь спати під голим небом у спальному мішку. Завважую, що деякі “прихильники природи” курять (їх було сім). Це перешкоджає тим, хто йде позаду курців, чи за вітром. Високо в горах кисень і так рідший, а тут мусиш вдихати ще дим тютюну, дарма що сам не куриш.

Зраня по сніданні валка потягла далі на схід. І знову перед нами обшири горбистої полонини, вкритої під цю пору висохлою травою.

Різниця в якості взуття — черевик скельника важить 1 до 1½ кг., а взуття погоничів тварин, — тобто наших провідників, — це звичайні сандали.

Верх Рас Дашан 4680 м.

Гай з льобелій з квітостаном на узбіччю гори Силкі

Ні куща, ні деревини. Сонце припікає, але по-
віває легіт. Овид завжди в райдужних красках
заманює нас в незнане. В ярах лежить густа
мряка, поверх якої стирчать шпилі, мов зача-
ровані замки. Проміння сонця торкне незаба-
ром мов чарівною поличкою поверхню мряки
й вона шезне.

Підвечір і ранком можна бачити різних птахів (орли, яструби, соколи, круки, супи, голуби). Земля щораз більше подіравлена різними гризунами, головню щурами та мишами, які становлять головну поживу для таких звірів, як семієнський лис, гієни, шакали. Як притисне голод, то думаю, що і леопард ними не гордує. Здалеку чуємо знаменний щекіт і гавкіт великих мавп, званих геляда бабун. Вони живуть у печерах, нераз великими стадами. Це великі шкідники управних полів. Їх зустрічатимемо впродовж цілої нашої мандрівки. Стада ці мають своїх провідників. Коли помітять людей, тікають, залишаючи на деревах свої стежі. У пралісі, далеко на півдні, близько озера Чамо, заступило мені знечев'я велике стадо тих мавп дорого, зчиняючи неймовірний вереск. Самці грізно стали на переді стада. Мої голюкання їх не лякали. Щойно стріл на пострах розполошив зухвальців.

Врешті о год. 3-й по пол. розтаборюємося на полонині, на висоті яких 3,500 м. Сонце жарить. Іду до потічка і з насолодою купаюсь у чистенькій воді. Ніхто з гурта цього не робив. Їхній лікар це заборонив. Так що вони з потом і пилюгою насправді їли і спали. Тепер тільки варю свою страву. Деякі з них постійно приходили до мене дивитись, що я варю, бо не

На полонині Силкі є змога зварити на сніданок саламаху

виходили з дива, що я завжди на чолі валки і не їду, так як мій ровесник, на мулі, як і кожний з них на зміну. Я завжди, жартуючи, відповідав: "вудженину з капустою".

Цю ніч спав я особливо твердо у своєму шатрі, головою до півночі. О годині 6-й я вже на ногах. Вмиваюся в потічку, варю сніданок... На схід від нас майоріє шпиль Буагіт (4,460 м.), на півночі Амба Рас (4,280 м.). Іду з групою, яка вибралася на Буагіт.

Мала Семієну

Чи Ви вже вирівняли передплату?

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнава",
подаючи свою давню й нову адресу.

СЛІДАМИ ВІЧНОСТИ...

Проходимо попри старі мармурові саркофаги і пізнаємо, що то лише з 4 ст. по Хр., бо Христос зображений без бороди (з бородою з'являється лише в 7 ст.). Оглядаємо суворі лиця реалістичних статуй — очевидно — це римські, бо грецькі лагідно та гармонійно маєстатичні. Входимо в іншу станцію. На величезній стіні провадять дискусію мальовані давні мудреці-філософи; це слава "Disputa" звісного Рафаелло. Раптом перед нашими очима з'являється козацький оселедець. Це малюнок сліпуватого Матейка: Собеський під Віднем 1683 року. Вкінці чи перед страшним судом — ні, не перед правдивим, на щастя, лише Мікель-Анджеля Буонаротті.

Ми бачили ці й не одну іншу цікаву річ під час прогулянки до Ватиканського музею. Була це найвдаліша та найбільш захоплююча досі прогулянка. Вмілим провідником був маестро Св. Гординський, який точно та спокійно пояснював усякі секрети й інтриги, зв'язані з малярським життям. Маестро змалку недочуває й тому наші питання, а їх було доволі, списували ми на карточці паперу та передавали нашому провідникові, який детально відповідав нам на кожне, навіть на найменше. Був з нами на прогулянці шановний гість з далекої Америки, пл. сен. А. Мілянич, і також наш дорадник, д-р Маркус з дружиною Даркою. Разом були ми в палеогічному музеї, де бачили вищезгадані саркофаги та статуї, в пінакотеці, де студіювали розвиток мистецтва від іконописного візантійського стилю, через романський і бароковий до клясичного. Були й у Сікстинській каплиці, яка, між іншим, збудована сильно як фортеця, де, крім Страшного суду, споглядало на нас зі стелі Сотворення світу Мікель-Анджеля. Цікаво було також у бібліотеці оглядати старі письма та біблії, що їх писали довгими роками невтомні монахи; між ними лист св. Петра на папірусі, слов'янський текст з 10-11 ст., написаний глаголицею, як також і Острозька Євангелія.

Треба ще на закінчення згадати, що це не було лише розвагове оглядання, але була це цікава наука, яку будемо пам'ятати довгі літа. Оповідання здібного провідника дало нам більше, аніж як це може дати яканебудь книжка.

Ст. пл. Юрій Ключас

(З Осередку праці УСП в Римі, квітень 1972)

Рим. Аполон і Дафна. Скульптура Берніні.

Потрійна арка Константина в Римі (312-15 по Хр.). Тут багато декоративних елементів ще куди старшої скульптури.

ПРИВІТИ ДЛЯ "ЮНАКА" ІЗ ПЛАСТОВИХ ТАБОРІВ

Цього року, як і попередніми роками, до Редакції та Адміністрації "Юнака" прибуло багато привітів, дбайливо оформлених, записаних прізвищами, а з ними й багато прекрасних хвилин таборового життя, що їх віддзеркалюють назви таборів і їх характер. Подасмо тільки ті привіти, які наспіли першими. Решту подамо в черговому числі.

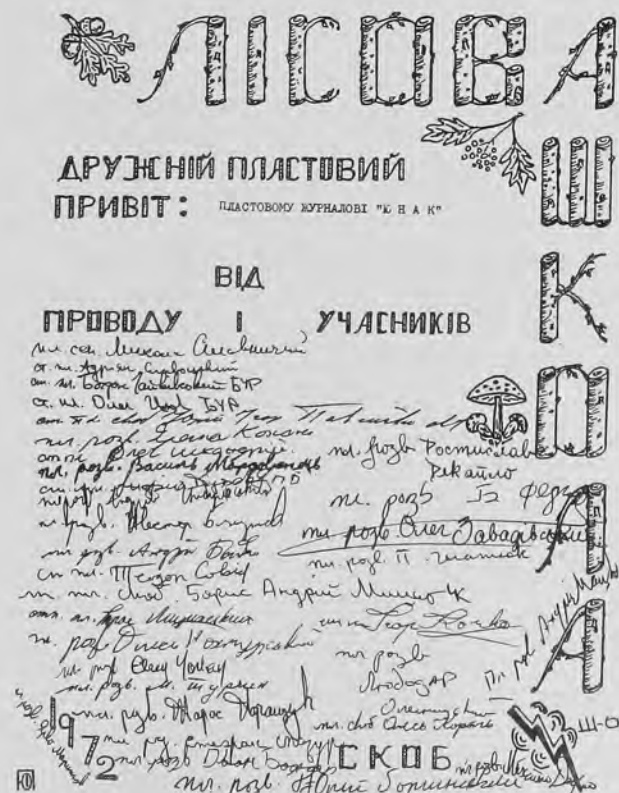
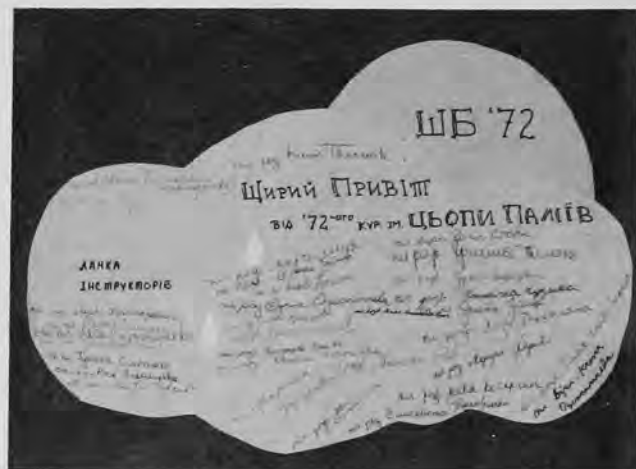
Провід і учасниці "Школи Булавних" з Гантеру, США, назвали себе цього року 72-гим Курієм ім. Цюпи Паліїв.

Провід і учасники "Лісової Школи" з Лексінгтону у США і цим разом були першими з привітом.

Провід та учасниці із "Стежок культури" ч. 5 (цим разом табували" у Римі!) і серед чарів "вічного" міста не забули про "Юнака".

Дуже дякуємо і просимо дописів про ці Ваші табори!

Редакція й Адміністрація "Юнака"

ЛЮБОВ

Історія стара й коротка:

Трагічно згинула стокротка.

— «Не любить-любить! — нелюб
Пелюстки всі обскуб.

А потім кинув босу й голу.

Вона звела востаннє голо

І долю визвала свою:

— А я люблю!

Бабай

ДЕЩО ПРО ТРОЯНДИ (РОЖІ)

Від Редакції: Літньою порою ми захоплюємося і насолоджуємося частенько цими найкращими та найрізноманітнішими красою й формою квітами-рожами. Зокрема дівчата не лише їх люблять, але й не раз саме їм надають особливе значення. Тому хочемо Вам, Дорогі Подруги, подати дещо про ці особливі квіти про їхню таємну мову та й цікаву пісеньку, яка напевно добре надаватиметься співати з гітарою при романтичній літній ватрі.

МОВА РОЖ

Краски квітів це ознака таємної, невисловленої мови, яка не раз, коли недокладно прочитана, завдає багато розчарувань "закоханим".

Подаю тут короткий нарис таємної мови рож таких дуже описаних та оспіваних квітів, які пишуться своєю красою, ароматом і ніжністю при всіх життєвих нагодах.

Червоні рожі — висловлюють любов і пошану.

Темнорожеві — приязнь та вдячність.

Яснорожеві — захоплення та співчуття.

Біла рожа — покірність, відданість.

Червоно-жовті відтіні — радість.

Ясні відтіні рож у букеті — товариськість, приязнь на віддаль.

Помаранчеві відтіні — зацікавлення.

Маленькі рожі або самі пуп'янки — флірт.

Коли дівчина одержить рожі в подарунок від "товариша", може їх відчитати так:

Одна червона рожа — "Люблю тебе".

Одна біла рожа — "Ти моя мрія".

Чайові рожі, так звані "ті розез", — "Я часто про тебе думаю".

Одна жовта рожа — "Я заздрісний за тебе".

Рожа (якоїнебудь краски) без колючок, але з листочками, — "Я маю надію, що зійдемося знову".

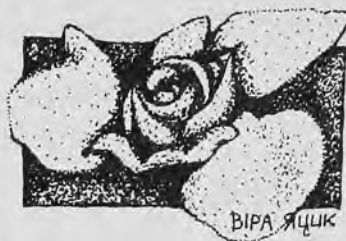
Рожа без колючок і без листочків (якоїнебудь краски) — "Між нами нічого немає, не може бути".

Повно розцвіла рожа з двома пуп'янками по боках — ознака якоїсь любовної таємниці.

Відповідь "так" на дане питання можна виявити, притуливши дану рожу до уст.

Відповідь "ні" — відкинути одну пелюстку з даної рожі.

Зібрала ст. пл. Аруна Старух

РУЖА В РОСІ

Слова М. Зірка

Музика А. Лазаренка

Мрії й сподівання
Хмелем заплелись.
Може, ти кохання,
Що шукав я скрізь!
Двізі

Проліски тендітні,
Юности літа...
Як в імлі блакитній
Хмарка золота.
Двізі

Сполохи надії
Над твоїм голом...
Стрепенулись вії
Горлиці крилом.
Двізі

Огі променисті,
Ніжності тепло...
Тільки б думи густі
Не сушило зло...
Двізі

Не спалило б горе
Юної краси,
Щоб цвіла на зорях
Ружею в росі.
Двізі

ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ В АРГЕНТИНІ

Наше святкування 60-ліття Пласту відбулось у великій українській оселі "Веселка" недалеко Буенос-Айрес.

Хоча воно було скромне і лише одноднєвне, до нас приїхав представник Головної пластової бурави пл. сен. Орест Гаврилюк (Чорноморець), булавний новаків, з Вашингтону, щоб разом із нами відзначити цей ювілей.

День зустрічі припав на понеділок 1-го травня 72 р. Вже ранесенько велика кількість **пластунів та** гостей зібралася в оселі "Веселка". Хоча в той час у нас вже осінь, день зустрічі був винятково теплий, сонце сяло від самого ранку, як рідко коли в цю пору року, немов вітаючи своїх дітей-пластунів серед чудової природи.

Свято розпочалося молитвою і піднесенням прапорів: аргентинського, українського та імпозантного прапору Ювілейної зустрічі, який ми одержали від наших подруг та друзів з Австралії та який далі відвідуватиме всі Зустрічі з приводу 60-річчя Пласту в усіх країнах, де діють пластові з'єднання.

Після привітання друга О. Гаврилюка та відчитання ювілейного наказу КПСтаршини, розпочалися заплановані зайняття: юнацькі перегони, спортові змагання копаного м'яча, відбиванки тощо.

День зустрічі пролетів дуже скоро та після короткої підготовки до ватри почули ми свисток, що кликав нас на вечірню збірку. На закриття денних занять прибули до нас запрошені достойні гості: Преосвященний кир Андрій Сапеляк та представники українських товариств в Аргентині.

Перед зняттям прапорів наш гість з Північної Америки пл. сен. О. Гаврилюк відчитав святковий наказ Головної пластової бурави з нагоди 60-річчя та вручив Преосвященному кир Андрієві відзнаку 60-річчя Пласту. Після зняття прапорів, відспівання гімну закарпатських пластунів і молитви ми всі відійшли на місце святкової ватри.

Ватру підпалили представники всіх уладів, а опісля слідувала деклямація новаків і новачок, бадьорі пісні юнацтва, веселі скечі юнац-

тва та новацтва. Після довгої про-Ювілейної ватри, що догоряла. Наш грами станули ми всі, як одна велика пластова родина, довкруги голова КПСтаршини пл. сен. Іриней Липинський вручив пл. сен. О. Гаврилюкові пропам'ятний привіт із ЮПЗ в Аргентині з підписами всіх присутніх пластунок і пластунів та висловив подяку від імени нас усіх Головному пластовому прововоді за те, що вперше делегував сого представника, щоб відвідав пластунів в Аргентині. У відповідь пл. сен. О. Гаврилюк промовив до нас, а його слова запали нам глибоко в душу. Особливо мене порушило його здивування, що так мало української молоді в Аргентині є у пластових рядах. Це правда, але серед нас є багато молоді, яка не є охоплена ніякими українськими молодечими організаціями так у Буенос-Айрес, як і в далеко віддалених аргентинських провінціях: одні з них не хочуть, другі не мають українського виховання, а інші живуть розпорошені та не мають можливості контакту. Однак все ж таки пл. сен. О. Гаврилюк, закінчуючи своє слово до нас, сказав, що він задоволений пластовим прововодом в Аргентині та дивиться оптимістично на майбутнє Пласту.

Останній промовив до нас Преосвященний кир Андрій і пластовим "Ніч вже йде" ми закінчили нашу зустріч, прощаючись на довгий час.

Пл. розв. Карло Собенко
гурток "Кажани", Буенос Айрес.

Пл. сен. О. Гаврилюк вручає Преосвященному кир Андрієві відзнаку 60-річчя Пласту.

Представник ГПБулави пл. сен. О. Гаврилюк (по середині в окулярах) на зустрічі з юнацькими та новачками виховниками у Буенос-Айресі.

Збірка всіх учасників перед закриттям Зустрічі

ХРОНІКА

Я був в Австралії

В неділю, 19 грудня 1971 р., вранці сім членів Пласту в Канаді відлетіли з Торонта літаком до Австралії на Ювілейну Пластову Зустріч, якою відзначено 60-ліття заснування Українського Пласту. В склад канадської делегації входили: пл. сен. В. Палієнко — голова ГПЕ, пл. сен. О. Тарнавський — голова КПП, ст. пл. О. Кандиба, ст. пл. З. Радь, пл. розв. О. Шараневич, пл. розв. М. Ганч і я.

Для мене ця подорож у країну кангурів була великою несподіванкою. Мені навіть і не снилося ніколи, що в такому молодому віці я зможу промандрувати літаком 14,000 миль, побачити стільки несподіванок і, що

найцікавіше, зустрінутися з пластунами вихованими в Австралії. За цю прекрасну мандрівку я завжди буду вдячний своїм товаришам-пластунам і Управі Торонтської станиці.

Наша мандрівка почалася гостиною у Сан-Франциско, де разом із місцевими українцями ми відсвяткували празник св. Миколая. Розуміється, що гостинні українські пані із Сан-Франциско запросили нас усіх на смачний обід. Тут ще прилучився до нашої групи пл. сен. П. Дорожинський — голова КПСтаршини у США.

Вдруге ми зупинилися у Лос Анджелос, де нас сердечно привітали наші місцеві пластуни. Погудоторивши

з ними добру годину, ми полетіли до Гонолюлю, а звідти на острів Ненді (один із островів Фіджі). У вівторок вранці 21 грудня м. р. ми прилетіли вже до Сіднею. Тут знову ждала на нас несподіванка: нам назустріч вийшли місцеві українці, вимахуючи привітно синьо-жовтими прапорцями. Ну, а Сідней — це Вам не Торонто! Відразу впадають у вічі прекрасні вулиці, чудова архітектура будинків і гостинні мешканці міста. Австралійський краєвид із своїми горами та чудно-диною природою становить собою одно із семи світових чудес. Темні, неторкнені людською рукою ліси встеляються густим килимом тро-

Пластунки з Сіднею на залізничному дворі в Аделаїді в дорозі на оселю "Бескид", де відбувалася ЮПЗ, 1971-1972 р.

Зустріч з кенгуром — Зірка Радь і Михайло Ганч під час мандрівки на ЮПЗ в Австралії.

Ст. пл. Зірка Радь, пл. розв. Дарка Шараневич з Канади і ст. пл. Марта Стельмахів з Австралії на відвідинах в Аделаїді в часі ЮПЗ.

пічних папоротей, вони дихають на вас приємним затишком і ласкавою прохолодою, по узбіччях різнобарвних скель посіяла природа цілі табуни кущів, що тут і там вони також виглядають цікаво з-під шапок величезних евкالیптів чи потворних пальм "юбей".

Звірина тут також дуже цікава, притаманна самій тільки Австралії: довгоногі струси, кангури, маленькі ведмедики "коале", собаки "дінго", птахи "ківі-ківі", чорні лебеді та всілякого роду, вигляду і росту папуги.

З гостинного Сіднею ми виїхали на південь, до Канберри, що має за собою найстаршу історичну традицію. Тут, у Канберрі, ми відвідали канадського репрезентанта Артура Мензіса. Він нас дуже гарно привітав і коротко поінформував про австралійське життя. З Канберри ми поїхали далі на південь, до Мелборну.

Мелборт є трохи відмінний від Сіднею. Мелборт не має тієї розкішної природної краси, якою так пи-

шається Сідней, він досить одноманітний і положений далеко від моря. Чого поскупила Мелбортів природа, надолужили його будівничі: місто прикрасили широкі вулиці із своїми безконечними алеями і бульварами, граціозний будинок парламенту споглядає на своє довкілля, будівлі ратуші й урядових приміщень вражають своїм мистецьким смаком. Тут ми не забули відвідати місцевий музей. Несподівано для мене я побачив на стіні портрет нашого останнього гетьмана Кирила Робумовського. Він з цікавістю дивився на нас із стіни, мабуть, дивувався, як забрали сюди, в Австралію, пізні нащадки заповождів.

У п'ятницю ввечері виїжджаємо до Аделаїди. Місто розташоване вигідно серед виноградників, помаранчевих садів і зелених левад. На залізничній станції на нас уже ждали місцеві пластуни, після дружніх привітань ми поїхали автами до готелю. Увечері ми пішли на відкриття Ювілейної Пластової Зустрічі. Тут знова нас ду-

же щиро привітав пл. сен. І. Гриневич — голова КПСтаршини в Австралії.

На другий день ми стаємо активними учасниками пластового табору. У таборі трапилось мені чимало цікавих пригод. Тут зустрічали ми Новий Рік, але серед яких відмінних обставин! Замість ступати по пушистих канадських снігах, Новий Рік ішов зеленими австралійськими левадами, обтираючи часто рясні краплі поту на чолі та обганяючи зграї агресивних комах.

Дуже швидко прийшов для нас час від'їжджати в Канаду. Як неохоче всідали ми до літака! Розкішна австралійська природа та гостинність австралійських українців причарували нас раз на завжди. У думках прощаюся з пластовими побратимами: "Я ще повернуся до Вас, дорогі пластуни і пластунки!"

СКОБИ

Ст. пл. Борис Сірський
Ватерлю, Канада

"Ми дуже змерзли!" Комендантка табору УПЮ-ок ім. Цюпи Паліїв ст. пл. Наталка Гриневич і частина її булав "грістєся!"

Ювілейна Пластова Зустріч 1971-1972 на оселі "Бескид", Аделаїда, Австралія. Лави молодших юначок.

Ідемо додому... Зліва перед сходами: М. Ганч, Б. Сірський, О. Кандиба, З. Радь, П. Дорожинський, Д. Шараневич і О. Тарнавський.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

ПЛАСТОВА ГРУПА У РИМІ

В Римі студіює тепер декілька пластунів і вони започаткували пластову діяльність, створивши Осередок старших пластунів у квітні 1972 р. В осередку є сімох старших пластунів, а очолив його гетьманський пластун скоб Тарас Лончина з Детройту. Заступником його і писарем є ст. пл. Юрій Ключа з Торонта (він уже не раз давніше дописував до нашого журналу, — прим. редакції).

Члени осередку ходять на виклади Українського католицького університету, у папський університет т. зв. Пропаганда Фіде або в Римський державний університет. Ті, хто має стипендію для перебування в гуртожитку, в УКУ вивчають український обряд та історію Церкви, італійську мову, міжнародне право та доповняють українознавчі предмети. Діяльність осередку в тому, щоб повторити теоретичні правила "Пластової гри", а головним чином практично здійснити пластову програму, особливо частими прогулками до історичних місць Риму та околиці. Досі члени осередку від-

відали церкву св. Климента, Віллу Боргезе, Ватиканський музей та Сікстинську каплицю.

Духовником осередку УСП є пл. сен. о. Любомир Гузар (Червона Калина), а дорадником пл. сен. В. Маркусь (Хрестоносець) з Чикаго. Часто приїзять до нас відомі пластові провідники, що діляться з нами своїми поглядами та дають цінні поради. Так відвідали нас пл. сен. П. Содоль, ККП-ів у Німеччині, пл. сен. А. Фіголь з Мюнхену, пл. сен. П. Саварин з Едмонтону, а недавно пл. сен. А. Мілянчик з Нью-Йорку, який порадив нам поширити нашу діяльність на всі уледи та створити Пластову групу.

Тим то в травні ц. р. скликано загальні збори всіх пластунів у Римі і створено "Пластову групу", яку провадить Осередок праці УСП-ів. Зараз після цього вислано свого делегата, ст. пл. Юрія Ключаса, на Крайовий пластовий з'їзд Українського Пласту в Німеччині до Мюнхену, де Крайова старшина затвердила одноголосно постанови цієї нашої нової групи.

Ми провадимо докладну хроніку наших зайнять, де є все: програма сходін, розповіді, привіти, листи, знімки, видатки та приходи тощо.

28-го травня ми відсвяткували наше перше спільне свято св. Юрія, яке розпочалося Богослуженням у церкві св. Сергія й Вакха з першим св. Причастям новака Василя Маркуся, а опісля відбулася прогулянка до Студіону та Монте Каво з іграми, спільним обідом і святковою ватрою.

Пластова група плянує збагатити бібліотеку УКУ пластовою літературою. Досі приходять до УКУ лише пластові журнали, а це "Готуйсь", "Юнак" і Пластовий шлях.

Хто з читачів "Юнака" зацікавлений нашою новою групою або можливостями студій у Римі та тим, щоб пристати до нашої пластової групи, хай пише на адресу:

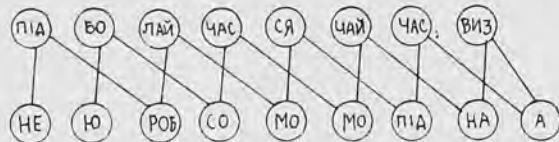
Gruppo di Plast
c/o Chiesa SS. Sergio e Bacco
P2A Madonna de Monti, 3
00184 Roma, Italia

ПРОСИМО ПРОБАЧЕННЯ

У "Юнаку" ч. 6-7 (червень-липень 1972), на стор 24 "Загадки" трапилися прикрі помилки, за які просимо нам вибачити.

Розгадки на "Поскладайте букви" і на "Загадки" подаємо на стор 13. "Подумайте" треба поділити на дві окремі загадки. Додаючи до першого речення оцей рисунок, легко відчитаете текст цього річного гасла Пласту.

Прямуючи по лініях, відчитаете гасло ювілейного 1972 року.

Розгадки-відповіді на ребус — зашифровані 4 слова подаємо у "Розгадках" на стор 13

1. Є на листах.
2. Пахне Великоднем.
3. Усне народне оповідання, де є багато фантастики.
4. Дістаємо в школі.

Загадка "Поскладайте букви!" ч. 2 з 5-ма точками доповнена пропущеними колісатками виглядатиме ось так:

1	(—) — — — (—) —	НОЧРИИ
2	— — — (—)	ОЛМИ
3	— — (—) — —	РАТАВ
4	— — — (—) —	ЛКХУН
5	— — (—) — —	АМОИН

Пластун є — — — — —

ВЕСЕЛКА

144 Друга Євсеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- * Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки * содові води
 - * морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
 - * шкільні і канц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічів нашої молоді!

Редакція

ІЗ ХРОНІКИ МАНДРІВНОГО ТАБОРУ “КАРАВАНА КВЕБЕК”

Пласт в Канаді вже шостий раз користується дотаціями Федерального Уряду на мандрівки молоді по Канаді. Влітку минулого року юнацтво під проводом старшого пластунства мандрувало по Квебеку.

У мандрівках багато можна довідатися про життя і культуру населення. А для нашого юнацтва ці табори є також нагодою для співжиття, дружби, зустрічей молоді з далеко віддалених осередків. — Редакція

14. 7. 1971. Щойно вполудне ми врешті доїхали до Геспейзі парку після довгої їзди автобусом з Торонта. Команда лишила нас в автобусі біля паркової брами, а сама поїхала оглядати місце нічлігу. Ми чекали на її поворот 45 хвилин, які тривали 3 години. Ми забавлялися на різні лади.

Коли врешті команда повернулася і ми поїхали далі, наш автобус зачав танцювати коломийки. Ми проїжджали попри одне й те саме місце кілька разів. Ми пізнали кожне дерево в цьому парку.

15. 7. Що за день! Саме болото! Гора за горою, а за нею ще одна гора! Це був наш перший день мандрівки і наші ноги та плечі ніколи його не забудуть. Але ми врешті його закінчили і подруги здивовані, що ніхто ще не впав у воду!

Сьогодні ми обідали на верху гори в хмарі, де було дуже зимно. Нам здавалося, що ми були на Мавнт Еверест. По обіді ми йшли (радіше лізли!) далі. Богданка дуже стогнала. Вона подзвонила до мами: “Мамо, Мамо! приїдь сюди із “стейшен вагоном” допомогти мені з наплечником.

Перша група бачила нині сліди ведмеда на стежці, але друга група бачила тільки сліди першої групи.

Мандруючи, ми видумали нові слова до пісні “Чотири рожі”. Те-

пер її співаємо не тільки під час мандрівки, але й при ватрі:

“Чого я тут в лісі мандрую,
Чого я так мучу себе?
Коли я добре знаю,
Що вмираю в четвер”.

17. 7. Нині в таборі засновано хор. До нього належать всі учасники, крім булави, бо нам треба слухачів. Христя подає темпо, а Богданка тон... Дощ лив безперестанку і нам здавалося, що ми ніколи не будемо бачити вже сонця.

Кухонні варили вечерю завдяки плястиці, яку привезла Ліда Кунда аж з Едмонтона. Ми тримали її над кухнею. З неї вода лялася кухонним на плечі і до мамалиги. Чи це допомогло чи пошкодило мамалидзі? — тяжко сказати.

20. 7. Нині рано прогулянку скінчили. Про сьогоднішній ранок нам залишилося два спомини: ранок був дуже довгий і авта їхали дуже швидко. Ми не бачили авт 5 днів, ми відвикли від них. Автобус нас завіз до головної частини парку. Тут ми купалися, пралися, сушилися, наїдалися. Хлопці зложили гроші та купили велику “піцу” для друга Андрія Стойкевича з нагоди його уродин.

З Геспійського парку ми переїхали до парку Римускі на нічліг. Тут ми досягнули два нові рекорди: вечера була готова о 1-шій вранці, а

чергова і писар писали наказ до 3-тньої ранку.

21. 7. По обіді подруга Віра відїхала назад до Торонта, а подруга Марійка стала нашою коменданткою. Нині, в це тяжко повірити, але це правда — ми вечеряли о 7-мій годині

22. 7. В місті Чікутімі під час дозвілля їли, їли та їли!.. А потім зустрічалися і розмовляли з людьми (очевидно по-французькому!). Люди привітливі, говорять тільки по-французьки. За нами їздили постійно діти на роверах. Вони були захоплені нами!

23. 7. Ми зупинилися у місті Жонкер. Тут ми довідалися, що про нас говорили в телевізійній програмі, про нас писали місцеві газети.

В автобусі нам було дуже весело. Володимир випробовував нову фризуру (помаранчеві кокарди і припинки!), а дівчата малювали губи червоними цукорками. Теж подумали ми новий тип проруху — сміятися цюнайголосніше, але без жодної причини.

25. 7. Ми були на Службі Божій у малій французькій церкві. Хоча Богослуження не було довге, але ми нічого не розуміли. Під час проповіді Роман заснув... По обіді ми вирушили до міста Квебек. Дорога була далека і довга...

Марійка Головата — хронікарка, (Гурток “Вечірня пісня”, 12 Курінь УПЮ-ок, Торонто).

Учасники мандрівного табору “Каравана Квебек” відпочивають.

Група учасників і учасниць “Каравана Квебек” на берегах Сент Лоренс ріки.

Учасники й учасниці “Каравани Квебек” розбіглися по місту, втішаючись “цивілізацією” після мандрівок по “нетрах”.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ ПЛАСТУНІВ НЬЮ-ЙОРКУ

Завдяки енергійним та послідовним референтам спорту Пластової станиці Нью-Йорку, зокрема ст. пл. Ігоря Савчука, ЧМ, в останній час не лише ожило спортове життя пластової молоді в Нью-Йорку, але на весні ц. р. відбулися успішні, перші від довгих років, легкоатлетичні змагання заходом цієї станиці.

Змагання підготував і провів саме ст. пл. Ігор Савчук, ЧМ, з по-

мічню старшого пластуна курунів УСП "Чорноморці" та "Спартанки".

Змагання відбулися в неділю 7-го травня 1972 р. на спортовій площі "Іст Рівер Парк" і до участі в них стало 140 юнаків та юначок зі станиці Нью-Йорк і запрошених доволічних станиць: Ньюарк, Пассейк, Йонкерс, Елізабет.

Змагання пройшли справно та ці-

каво. У загальному точкуванні перше місце та чашу станиці Нью-Йорк здобуло юнацтво Нью-Йорк, друге та чашу станиці Нью-Йорк юнацтво з Пассейку, а третє та чашу п-ва П. Савчуків юнацтво Ньюарку.

Висліди бігів, подані в секундах. Осяги в метрах і стрибках, подані в стопах та інчах.

Учасники легкоатлетичних змагань у Нью-Йорку шикуються до відкриття змагань.

Гітці 4 x 110 юначок з Нью-Йорку дістають нагороди за здобуття першого місця.

Пл. вірл. Марта Кандюк з Нью-Йорку у фіналі бігу на 220 ярдів.

РЕКОРДИ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАНЬ В НЬЮ-ЙОРКУ

Дівчата

Юначки до 15 років:

100м Н. Васняк, Ньюарк	13.5
висота Д. Бакалець, Пассейк	4-4
довжінь П. Котляр, Пассейк	13-2
куля Голюка, Нью-Йорк	25-8
4x 110м Пассейк	67.2

Юначки 15-18 років:

100м В. Потєжна, Ньюарк	14.3
220м М. Кандюк, Нью-Йорк	32.7
висота І. Ольшанівська, Ньюарк	4-3
довжінь В. Потєжна, Ньюарк	14-3
куля М. Федішин, Ньюарк	27-4
4x 110м Нью-Йорк	66.1

Хлопці

Юнаки до 15 років:

100м Ковальчук, Пассейк	12.1
висота А. Кмета, Нью-Йорк	4-5
довжінь Ковальчук Пассейк	15-2
куля В. Іванчук, Нью-Йорк	38-0
4x 110м Нью-Йорк	57-1

Провідник змагань ст. пл. І. Савчук вручає пл. розв. Балицькому з Нью-Йорку чашу пл. станиці Нью-Йорк за здобуття першого місця у змаганнях.

Юнаки 15-18 років:

100м Бурбан, Пассейк	11.5
М. Бабяк, Йонкерс	11.5
220м Бурбан, Пассейк	24.5
440м Р. Декайло, Нью-Йорк	62.6
880м Н. Близнак, Нью-Йорк	2:35.4
висота М. Бродин, Нью-Йорк	4-7

довжінь А. Балицький, Н.-П.	16-1
куля Шипайло, Пассейк	37-4
4x 220м Нью-Йорк	1:48.4
440x110 110x220 Пассейк	1:55.4

Загальне точкування:

1. Нью-Йорк	164 точки
2. Пассейк	121 точка
3. Ньюарк	106 точок
4. Йонкерс	24 точки
5. Елізабет	7 точок

ВІРА яцук

ДАТКИ НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»

що впилилися за червень і липень ц. р.

- 12-ий Курінь УПЮ-ок, Гурток «Вечірня Пісня», Торонто, Канада, готівка гурткової каси при нагоді переходу членок гуртка до УСП-ок \$52.00
- Пл. сен. Марта Ярош, Нью-Йорк, склала замість своєї участі та активної допомоги на ЮМП-Зустрічі на Вовчій Тропі в Іст Сетгем, США, в серпні ц. р. (докладніше про це написано в листі пл. сен. М. Ярош до Адміністрації «Юнака», надрукованому на іншому місці в цьому числі) 50.00
- Пл. Станиця в Нью-Йорку з продажу одноднівки п. н. «Молоде Перо» (докладніше про це в листі, поміщеному на іншому місці) 44.00
- 38-ий Курінь УПЮ-ок і 31 Курінь УПЮ-ів, Пассейк, США, — як заробіток із Різдвяного базару в цьому році 30.00
- Замість квітів на могили рідних в Україні і в країнах нового поселення — Микола, Ярослава і Параскевія Хархаліси в Торонто 25.00
- Плем'я УПС-ок і УСП-ок «Перші Стежі», Філадельфія, США, замість квітів на могилу бл. п. С. Гарматій, мами їхньої Подруги, Олі Михайлів 25.00
- 2-ий Курінь УПЮ-ок ім. кн. Ольги у Вінніпезі, Канада, частина доходу з розпродажі брошури Р. Рахманного «Сміх над Києвом» 25.00
- ст. пл. Оксана і Леся Балтаровичі, Дітройт, США, в пам'ять їхньої подруги і приятельки, ст. пл. Оксани Грушкевич, у другу річницю її смерті 25.00
- пл. сен. Ольга Хадай, Денвер, США 15.00
- пл. сен. Зенон Корчинський, Бронкс, США 12.50
- інж. Роман Баранський, Йонкерс, США 10.00
- Пластова Станиця, Ноттінгем, Великобританія 6.26
- пл. юн. Андрій Чорний, Сарнія, Канада 6.00
- пл. сен. Василь Лев, Потомак, США 6.00
- пл. юн. Петро Палієнко, Торонто 5.00
- пл. юн. Нестор Войчишин, Оттава, Канада 5.00
- пл. юн. Софія Коропей, Лінкольн, США 4.50
- пл. юн. Христия, Марта і Оленка Мацькові, Торонто 3.00
- ст. пл. Богдан Томків, Аллегані, США 3.00
- пл. юн. Михайло Мищатин, Парма, США 2.50
- пл. юн. Олег і Рута Лисаки, Монреаль 2.50

пл. юн. Роман Балабан, Торонто	2.50
пл. юн. Роман Савдик, Монреаль	2.50
пл. сен. Володимир Масюк, Філадельфія, США	2.50
ст. пл. Богдан Плешкевич, Чикаго	2.50
пл. юн. Юрій Пенцак, Філадельфія	2.50
пл. юн. Олег Панькевич, Нью-Брансвік, США	2.50
пл. юн. Юрій Тарнавський, Нью-Брансвік, США	2.50
пл. юн. Андрій і Оля Березецькі, Чикаго	2.50
пл. сен. Ярослав Гладкий, Філадельфія	2.50
пл. сен. Роман Барановський, Гаятсвілл, США	2.50
пл. юн. Леся Свинтух, Савт Орендж, США	2.50
пл. юн. Оксана Сидорак, Нью-Йорк	2.50
пл. юн. Богдан Федорів, Чикаго	2.50
пл. юн. Роман Букачевський, Едісон, США	2.50
пл. юн. Арета Масляк, Денвер, США	2.50
пл. сен. Любомир Романків, Брайкліф Менор	2.50
пл. юн. Христия, Марта і Роман Мартюки, Торонто	2.00
пл. юн. Христия Вінтоняк, Торонто	2.00
пл. юн. Марія і Софія Наконечні, Вашингтон	2.00
пл. юн. Алла і Дмитро Антоновичі, Монреаль	1.50
пл. юн. Соня Сеньківська, Гастінгс он Гадсон	1.50
пл. юн. Марта Якимчук, Кю Гарденс, США	1.50
пл. юн. Богдан і Лев Мурашки, Торонто	1.50
пл. сен. Ярослав Рак, Мейпелвуд, США	1.50
пл. юн. Павло Роспутько, Філадельфія	1.00
пл. юн. Варвара Микитюк, Вінніпег	1.00
пл. юн. Орест Цвик, Торонто	1.00
пл. юн. Олег і Марта Зіняки, Торонто	1.00
Юрій Вігус, Торонто	1.00
пл. сен. Роман Сенчук, Вінніпег	1.00
пл. юн. Мирон і Зенон Кузики, Чикаго	1.00
пл. юн. Марта Попель, Чикаго	1.00
пл. юн. Мирослава Войтович, Ірвінгтон, США	1.00
пл. юн. Галя Демчишин, Рарітан, США	1.00
пл. юн. Наталія Мельник, Савт Гейт, США	1.00
пл. юн. Марія і Стефан Воднаренки, Елізабет	1.00
пл. юн. Богдан Суховерський, Едмонтон	1.00
пл. юн. Маркіяна і Олеся Цинцарі, Едмонтон	1.00
пл. юн. Аня Старосольська, Сілвер Спрінг, США	0.89
Разом у цьому списку	\$425.45

Замість квітів на могилу

бл. п. С. ГАРМАТІЙ

Мама нашої пластової подруги, Олі Михайлів, складала \$25.00 на пресфонд «Юнака».

Членки Плем'я УПС-ок і УСП-ок

«ПЕРШІ СТЕЖІ»

Філадельфія, США

В другу річницю смерті

св. п.

ст. пл. ОКСАНИ ГРУШКЕВИЧ

нашої незабутньої пластової подруги і приятельки складала \$25.00 на пресфонд «Юнака».

ст. пл. ОКСАНА і ЛЕСЯ БАЛТАРОВИЧІ

Дітройт, США

Замість квітів на могили

РІДНИХ В УКРАЇНІ І У КРАЇНАХ НОВОГО ПОСЕЛЕННЯ

складаємо \$25.00 на пресфонд "Юнака".

Микола, Ярослава і Параскевія

ХАРХАЛІСИ

Торонто, Канада

ЗАКЛИК до "доброго діла"

До Адміністрації журналу "Юнак"
в Торонті

Дорогі Друзі!

З різних причин я не можу взяти участі у святкуванні 60-річчя Пласту на ЮМПЗустрічі на Вовчій Тропі в Іст Четгем, США.

Бажаю всім учасникам, а зокрема юнакам і юначкам, щасливо і весело провести ці незабутні дні. Хай залишаться вони в їхніх серцях соняшним спогадом і заохотою для дальшої конструктивної праці для добра і розвитку Пласту.

Замість моєї участі та активної допомоги на ЮМПЗ складаю \$50.00 на пресфонд "Юнака" та закликаю всіх пл. сенйорів і батьків пл. молоді для відзначення цих роковин матеріально посилити періодичні пл. журнали, а в першу чергу журнал пл. юнацтва "Юнак", своїми датками на пресфонд.

СКОБ!

Нью-Йорк, 27 червня 1972 р.
Пл. сен. Марта Л. Ярош

ДО НАС ПИШУТЬ

Дорогі Друзі!

...Упродовж моєї участі в юнацтві я дуже мало читав Ваш журнал. Але минулого року я заслаб і був прикований до ліжка декілька місяців. Одного дня, дуже змучений, я заглянув до нашої бібліотеки, де мама дбайливо та старанно складала всі непрочитані числа "Юнака". Коли я почав їх читати, я не залишив їх, аж поки не прочитав усі. Цього року, хоча я вже перейшов до УСП-ів, мене все одно дуже цікавить цей журнал і я з приємністю переслав передплату, а тепер посилаю Вам пожертву на пресфонд цього такого цінного та цікавого журналу.

Ст. пл. Данило Сенік

Високоповажана Пані!

Прийміть моє щире признання Вам і всьому колективі працівників редакційної колегії за такий гарний і змістовний журнал!

Щастя Вам Боже в майбутньому!

Ми з чоловіком схвалюємо напрямок журналу про зв'язок з батьківщиною, до якого Ви заохочуєте, друкуючи враження з відвідин України окремих пластунів і пластунок. Лише таким шляхом ми зможемо зв'язати нашу молодь із набутком їхніх пращурів і розпа-

лити гордість та пошану до минулого Батьківщини.

Лише побачивши наші пречудові міста, історичні пам'ятки, природні багатства, а головне задушевних, щирих гостинних українців — молоді люди зрозуміють нас, старих, за чим ми тужимо й уболіваємо на чужині.

Шлемо передплату на 1972 і 1973 роки. Щастя Вам Боже!

В. Кравченко, Гренвіль, Австралія

Дорога Подруго!

Користаючись з цього листа, висловлюємо Вам своє вдволення за те, що Ви додали до тематики "Юнака" різні матеріали для тих, хто готується до 3-ої проби. Це для нас дуже корисне, тому що ми не маємо доступу до деяких потрібних матеріалів до 3-ої проби і власне в тому й причина, чому в нас її юнацтво не складає.

Якраз тепер знайшлася група юначок і юнаків, що хочуть і зробити та мають тепер відкіль черпати потрібне знання...

Скоб!

Ст. пл. Маруся Литвин, ККП-ок в Аргентині

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДРОЖІ
Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально завіряє всі потрібні документи.

Друзі і Подруги!

Чим більше буде передплатників, тим кращим буде наш журнал "Юнак". Тому хай кожний чи кожна з Вас: 1) подбас, щоб всі члени Вашого гуртка стали передплатниками "Юнака", 2) прислає для "Юнака" принаймні одного нового передплатника з-поміж тих Ваших друзів чи подруг, що не належать до Пласту.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

● ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.

● КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива

випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

● Ощадністеві
вклади без права
виписувати чеки

● Термінові вклади
(більші суми)
на 2 і більше років

5 $\frac{1}{2}$ %

6 $\frac{1}{2}$ %

- Студійні ощадністеві вклади на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.
140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком
 - кораблем
 - поїздом
 - автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Ціна: 75 центів

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!